СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XI. | Олифантъ, Па., Четверъ 2-го липня 1903. | Число 27.

НОВИНКИ.

— **Епископъ** Серафимъ высвячуе дальше народныхъ попôвъ. Два тыжнѣ тому заѣхавъ бувъ до Yorkton, Assa. и тамъ высвятивъ 6 попôвъ. Звôдтамъ выѣхавъ до Rosthern, Assa. де мае поставити священиками кôлькохъ людей, а вôдтакъ заѣде въ околицѣ Едмонтону въ Альбертѣ и посвятить людямъ потрѣбныхъ священикôвъ.

— **Пише** намъ п. А. И. Дубиньскій зъ Breedsville, Mich. „У насъ теперь руки повнй роботы. Фармы въ нашôй околици дуже гарнй, особливо овочевй, але за те и досить дорогй. Воздухъ и вода якъ у Карпатахъ. Русинôвъ туть и на лѣкъ не знайде мабуть тому що туть оулобъ имъ за добре та не малибъ зъ кимъ сваритись за вѣры“...

— **Лѣкарски** оглядины новоприбуваючихъ еміґрантôвъ до Америки дуже заострений. Доси лѣкарѣ оглядали менче бôльше на око, теперь однакъ оглядины такй будуть вôдбуватись дуже скрупулятно, въ наслѣдокъ чого потреба буде бôлшого числа урядникôвъ еміґраційныхъ и бôльше будинкôвъ для помѣщеня еміґрантôвъ,

— **Урядники** повѣтовй въ Pottsville, Pa пôднесли крикъ що зъ Австріи, Россіи и Италіи приходить до Америки много людей хорыхъ на умѣ, котрй потому заповняють тутешнй домы для божевôльныхъ. О скôлько въ сѣмъ правды трудно сказати — не думаемъ однакъ нѣякъ, щобъ мѣжь еміґрантами приходячими зъ Европы було бôльше божевôльныхъ якъ мѣжь родовитыми Американцями.

— **На** Куні Айлендъ, островѣ недалеко Ню-Йорку куда выѣздить на морскй купелѣ и забаву бѣднѣйша часть населеня Ню-Йорку — вылапала полiція шайку жидôвъ, що продавали дѣвчата до домôвъ розпусты.

— **Надъ** рѣкою Барикулою въ Сибѣри, вôдкрито богатй поклады золота.

— **Телеґрафують** зъ Берлина, що въ мѣстѣ Лодзь, на Литвѣ, козаки побили многихъ жидôвъ, поубивали и покалѣчили. Сталось се пôдчасъ демонстрацiи жидôвъ соціялістôвъ. Въ демонстраціи тôй брало участь около десять тысячь людей.

— **Пароходъ** „О. В. Чени“ зъударивъ ся дня 24 м. м. въ бофальовской пристани зъ кораблемъ „Праплеръ чемонґъ“ и въ протягу 10. секундъ потонувъ. На пароходѣ було тодѣ 5 людей залоги, зъ котрыхъ нѣ оденъ не вспѣвъ уратувати житя. Всѣ потопили ся.

— **При** кôнци минувшого мѣсяця селяне саратôвскои ґуберніи (Росія) рабували паньскй дворы, палили будинки и т. и.

— **Страйкъ** кухарокъ, кухарôвъ и кельнерôвъ, що тревавъ въ Чікаґо черезъ 17 день вже закôнчивъ ся побѣдою страйкерôвъ.

— **Зъ** Лимановы въ Галичинѣ доносять: Вôдъ 6 тыжнѣвъ волочить ся въ лимановскôмъ повѣтѣ по селахъ незвычайный обманецъ. Въ каждôмъ селѣ подае инше мѣсце свого замешканя и каже що вертае зъ Америки. Мантѣй той обманюе переважно жѣнки тыхъ селянъ, котрй перебувають въ Америцѣ. Довѣдуе ся вôнъ въ селѣ о именахъ и назвищахъ селянъ перебуваючихъ въ Америцѣ и ихъ жѣнокъ лишеныхъ въ селѣ, до котрыхъ удае ся, представляючи имъ, що приѣхавъ зъ Америки и мае поручене вôдъ ихъ мужѣвъ взяти ихъ зъ собою. Легковѣрнй селяне, котрй мали грошѣ на кошты подорожи, вôддали ихъ обманцеви. Богато такихъ обманьствъ поповнивъ мантѣй, якъ доси вѣдомо, въ пяти громадахъ. Жандармерія пошукуе того небезпечного мантѣя.

— **Минувшого** мѣсяця (1-го Мая) такъ много людей арештовано въ Петербурзѣ и Москвѣ, що не стало на нихъ мѣсця по арештахъ. Арешты вôдбувались найчастѣйше въ ночи на доносы шпіонôвъ, що сей або тôй е політично пôдозрѣлый.

— **Арештоване** еміґраційного аґента. На зелѣзничôмъ дворци въ Краковѣ арештувала оногдѣ тамошна поліція 40-лѣтного Ивана Дуя зъ •Парохви. Дуй ѣхавъ въ товариствѣ 6 селянъ, котрыхъ вѣвъ до Америки, вытуманивши вôдъ нихъ грошѣ.

— **Пишуть** намъ зъ Вініпеґъ, Ман. въ Канадѣ, що тамошнй Русины, котрй недавно перейшли на православіе пôдъ прапоромъ независимого епископа Серафима, вже зъорґанізували парохію и теперь збирають фонды на будову своеи церкви. Церква стане на однôмъ зъ передмѣстъ Вініпеґу, а еи будова мае розпочати ся въ вересни с. р. Организацією парохіи занимають ся головно оо. Бодруґъ и Неґрычь.

— **Два** тягаровй поѣзды зелѣзницѣ М. и П. зъударили ся минувшого тыжня передъ стацією Калесъ Мо. и розбили ся на трѣски. Въ катастрофѣ втратило жите 5-охъ людей зъ зелѣзничои службы.

— **Експльозія** ґазôвъ лучила ся передъ кôлькома днями въ копальни угля ч. 4. въ Тамаквѣ, Па. и тяжко попарила та покалѣчила 12-охъ роботникôвъ. Кôлькохъ зъ нихъ вже умерло.

— **Грôмъ** ударивъ оногды въ фабрику динамиту коло мѣсточка Сенексвілъ и выкликавъ страшну ексилозію. Цѣлый фабричный будинокъ въ котрôмъ було до 360 фунтôвъ динаміту, вылетѣвъ у воздухъ такъ, що и слѣду по нѣмъ не остало. Зъ роботникôвъ, що працювали тодѣ у фабрицѣ, погибло 6-охъ, а 20 було тяжко покалѣченыхъ. Тѣла погибшихъ порозривало на дрôбнй куснѣ и порозкидало на пôвъ милѣ довкруги.

— **Свою** жену убивъ въ Малôй Порубѣ, липтовской стол. на Угорщинѣ, роботникъ Андрей Страпа. Убійника арештовано.

— **Доносять** намъ зъ Brokenhead, Man. що чоловѣкъ котрый писавъ допись до „казеты“ ч. 21. вже бувъ разъ битый за хрунѣвство въ ґоноръ а и теперъ на тое ся ему заносить.

— **Зъ** Sparta, Minn. пише намъ п. М. Рапавый: Русинôвъ есть туть дуже мало а поля и гомстедôвъ досить. Поле добре.

— **М. Г. Курила** членъ Р. Н. С. сынъ руского робôтника въ Elmira N. Y. студентъ університету въ So. Bethlehem, Pa. укôнчивъ другій рôкъ технічного выдѣлу зъ дуже добрымъ усѣхомъ. М. Курила е стипендистомъ фонду шкôльнои молодѣжи въ Америцѣ.

— **Землетрясене** въ кôльканайцятьохъ мѣсцевостяхъ Каліфорніи 15 Юнія не тревало довго и не зробило жадной важнѣйшои шкоды.

— **Зачуваемо**, що о. Обушкевичь хоче муфовати ся зъ Carnegie, Pa. до Ню-Йорку и тамъ закладати церковь противъ о. Пôдгорецкого зъ Jersey City, N. J. и о. Илиашевича зъ Brooklyn N. Y. еслибъ то було правда, то се булъбъ доказомъ, що о. Обушкевичь не поправивъ ся на старôсть, але всегда веде таку саму політику вôдъ коли лише прійшовъ до Америки.

— **Нещасте** на желѣзницѣ лучилось въ Нюарку, Н. Дж. дня 19-го Червня. Двѣ жены пошли на Істъ Нюаркъ збирати угле на колѣѣ. Тымчасомъ надбѣгъ несподѣвано поспѣшный потягъ и розтявъ одну зъ нихъ на 4 куснѣ. Була се жѣнка одного Словака, полишила мужа и 6 дрôбныхъ дѣтей, бо найстарше зъ нихъ мае доперва 11 лѣть, а наймолодше 4 мѣсяцѣ. Стережѣть ся люде, и не высылайте свои жены на колію угля збирати.

Гр. Мостовый.

— **Пôврôчный** мітинґъ бр. св. А. Михаила въ St. Louis, Mo. вôдбуде ся 5-го Юлія с. р. Кромѣ хорыхъ и тыхъ, що далеко мешкають каждый членъ мае явити ся пôдъ карою 50 ц.

Тимко Ябчанка, предс.
Григорій Копча, секр.

— **Не** насмѣвай ся зъ другихъ. Пишуть намъ зъ McKessport, Pa., що оденъ зъ тамошныхъ Русинôвъ именемъ И. Ц. вôдмовляе людей вôдъ рускои церкви, не каже имъ до неѣ ходити анѣ давати тамъ дѣти хрестити и т. и. Недавно тому народивъ ся сему чоловѣкови першій сынъ. Вôнъ тѣшивъ ся дуже зъ того и фундувавъ знакомымъ по салонахъ, але говоривъ що не дасть хлопця хрестити до рускои церкви, бо бы ему умеръ. Якъ говоривъ такъ и зробивъ; не занѣсъ его до рускои церкви до хресту, тôлько до ґрецкоикатоліцкей. Але то ему не помогло, бо таки на другій день хлопецъ померъ. Теперь люде говорять, що то панъ Бôгъ его покаравъ за тое, що бунтуе людей противъ своеи рускои церкви.

— **Страшнй** тучѣ и зливы навѣстили минувшого тыжня прускій Шлескъ, и знищили всѣ засѣвы, цѣлу надѣю хлѣборобôвъ. Около 20 особъ и богато худобы погибло вôдъ грому або потопило ся, а загальну шкоду обчисляють на 3 міліоны долярôвъ. Нещасте того рода вже другій разъ зъ ряду навѣстило тй самй околицѣ Шлеска, наслѣдкомъ чого грозить тамошнымъ жителямъ страшна нужда.

— **Шлескій** епископъ Копъ въ наслѣдокъ розпоряdженя Папы приказавъ пôдвластному собѣ польскому духовеньству пôдъ загрозою клятвы попирати навѣть зъ амбоны рядовыхъ кандидатôвъ на послôвъ до парляменту. И Папа и епископъ Копъ забули мабуть старôсть, що Исусъ Христосъ казавъ: „царство мое нѣсть отъ міра сего“ а вмѣсто тримати сторону пониженыхъ беруть въ свою оборону сильныхъ свѣта сего, цѣсарѣвъ та другого рода пявокъ,,,

— **Пропавъ** десять лѣтный хлопецъ Василя Кабатюка, въ Rossburn, Man. Канада, коли пôшовъ за коровами у лѣсъ и бôльше не вернувъ домôвъ. Не знати що ся зъ нимъ стало, чи го що зъѣло чи замерзъ бо вже четвертый тыждень якъ его нема. Бѣдный Василь Кабатюкъ ходить по лѣсахъ плачучи, але хлопця свого не може найти.

Д. Даниленко.

— **Выѣхали** до краю на всегда о. Изай зъ Вилксбери, Па. и о. Поповичь зъ Ст. Клеръ. Па. О. Лавришинъ зъ Шанадору, Па. выѣхавъ до краю лише на короткій часъ. Кажуть, що вôнъ повѣзъ зъ собою якйсь паперы, та що мае старати ся у мадярского правительства о субвенцію для „Церковнои Науки“.

— **Зъ** мукачôвскои епархіи (Угорщина) приѣхавъ до Америки о. Н. Чопей и осѣвъ въ Вилксбери, Па.

— **Новый** бучеръ въ Олифантъ, Па. П. Семанъ Митренко вôдкупивъ бучерню водъ О. Калуцкого и провадить бизнесъ на свою руку. Русины Олифантскй и околичнй знають Семана Митренка якъ честного бизнесмена и тому сподѣвагись належить, що не будуть волочитись по чужихъ, але будуть куповати у свого.

Зъ хорошого Тексасу.

Панъ Д. А. Люґо, купецъ зъ Сітонъ, Тексасъ, пише: „Моимъ щирымъ бажанемъ есть, щобы всѣ народы уживали Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина и щобы мали ся на осторожности передъ фальшивыми наслѣдуванями, котрыхъ достарчають имъ несовѣстнй люде. Моя жѣнка була хора на болѣ въ жолудку черезъ довгій часъ и щоденъ чула ся слабшою. Лѣкарства записуванй еѣ докторами не приносили жаднои пôльги. Вкôнци поручено намъ Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина и она зачала его сейчасъ уживати, але якежь було наше здивоване, коли по зъужитю двохъ фляшокъ болѣ еѣ цѣлковито уступили и она теперь тѣшить ся цѣлковитымъ здоровлемъ та стае сильнѣйшою каждого дня“.

Жѣнки потрѣбують доброго, приемного змôцняючого средства а не бридкихъ лѣкарствъ, що руйнують жолудокъ. Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина есть робленый зъ чистого виноградного вина и добраного гôркого корѣня а дѣлае впростъ на жолудокъ. Покармъ зôстае тогды сейчасъ цѣлковито стравленый и въ той спосôбъ замѣняе ся въ нову богату кровь.

На продажь у всѣхъ аптикахъ, або у фабриканта. Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pilsen Sta.

Въ неробучій день.

Написавъ Ст. Макарь.

Припадало американьске свято „Decoration Day", день, въ котрôмъ Американцѣ ѣдуть на кладовища, де прикрашують цвѣтами могилы погибшихъ въ боротьбѣ за рôдный край жовнѣрôвъ, рôднѣ, приятелѣвъ и знакомыхъ. Въ той день устае всяка важнѣйша праця а улицѣ мѣсть и мѣсточокъ прибирають выглядъ всенародного свята. Розумѣе ся, що и чужинцѣ мусять здержати ся въ тôмъ дни вôдъ працѣ и хочь не беруть майже жадної участи въ звычаяхъ згаданого свята, мусять поневоли святкувати. Само собою понятне, що тѣ, котрі не розумѣють значѣня того свята и котрыхъ не лучать зъ нимъ жаднѣ спомины, не дуже его благословлять. Чого святкувати, коли можна бы заробити кôлька долярôвъ тымъ бôльше, що на той день не припадае жадного святого. А вже Петро Бурмило не знаходивъ слôвъ, щобъ высловити свое обурене на тыхъ усѣхъ, що установили те свято. Вôнъ прокинувъ ся въ тôй самôй годинѣ якъ що дня, коли першій разъ затрубила машина на угльокопѣ, вôдзиваючись въ тôй спосôбъ до робôтникôвъ, що вже крайна пора вставати и лагодити ся до працѣ. Въ такій робучій день страхъ якъ хоче ся поспати довше а нынѣ нѣ. Петро Бурмило пробудивъ ся ще геть рано и не мôгъ нѣякъ заснути хочь якъ силувавъ ся вмовити въ себе, що може спати до пôзна, що машина не затрубить, бо се неробучій день. Але сонъ не бравъ ся. Вôнъ перекидувавъ ся зъ одного боку на другій а коли змѣркувавъ, що его спане пропало, набивъ файочку тютюномъ и закуривъ. Густѣ клубы дыму розходили ся хмарками по хатѣ ажъ дôйшли до жѣночого носа и такъ заскоботали, що она прокинула ся и стала дорѣкати чоловѣкови за ту файку безъ котрои не може обôйти ся якъ дитина безъ пазухи. Петро не дуже зважавъ на воркотане жѣнки а противно вôнъ бувъ навить радый, що може заговорити до когось и высказати те що его такъ мерзило: — Кажешь не курити — обôзвавъ ся Петро, оправдуючись — якжежь не курити, коли бере нудьга зъ безсонницѣ. Бодай имъ тамъ зъ тымъ святомъ; его такъ потреба якъ менѣ на старі лѣта танцювати.

— Якого то святого припадае? — поспытала жѣнка.

— Лабатого дѣдька припадае не святого — вôдрѣзавъ зворушеный Петро — або тѣ поганцѣ вѣрять въ якихъ святыхъ? Понастановляють собѣ якісь свята може навить якѣ кальвинскѣ а ты християнине святкуй. На свое Рôздво гаруй якъ мулякъ а якесь тамъ „декорешинъ" хочь зубы вепи въ стѣну и святкуй.

— Та такъ то такъ въ тôй Америцѣ — зôтхнула обиджена въ своимъ релѣгійнôмъ почуваню жѣнка — жиемо гôрше поганôвъ дятого то и Панъ Бôгъ не благословить людей а насылае допусты на насъ грѣшныхъ. А кумъ Порфирій чому такъ марно згинувъ у майнѣ якъ не зъ допусту божого? Най бы сидѣвъ дома а не йшовъ до роботы въ таке урочисте свято якъ Главосѣки.

Петрови представивъ ся чорный вôдъ вугля и пораненый трупъ Порфира и обдало его холодомъ на самъ споминъ про него. Аджежь и вôнъ неразъ робивъ въ свое свято та все щасливо вернувъ до хаты, не знати лишь якъ буде дальше. Колись и на него може прійти черга и его колись можуть принести потовченого, хто то може знати чіе завтра. При тôмъ навѣяло ему на думку якъ то жѣнка и дѣти стануть надъ нимъ голосити, що ихъ лишае на божу волю и ему стало страшно той хвилѣ. Щобъ вôдогнати вôдъ себе такѣ поганѣ мысли потягнувъ здорово зъ цибуха дыму, дмухнувъ его клубомъ на хату а махнувши рукою прорѣкъ: — Хто то тамъ знае зъ чійого допусту погибъ Порфиръ? Панъ Бôгъ всевѣдучій знае, що мы не зъ роскоши йдемо до роботы въ наше свято а зъ мусу.

Незадовго почали будити ся дѣти. Одно въ колыцѣ плакало, а другѣ стали збыткувати на лôжку. Петро, не призвычаеный до дѣточого гамору ставъ на нихъ кричати, але се не дуже помагало. Дѣти мають свои права. Въ такôмъ гаморѣ навить лежати не хоче ся тожь Петро вставъ, убравъ ся и вышовъ на порôгъ хаты. Пообзиравъ ся довкола, немовъ бы шукавъ чи не треба що зробити на обôйстю, але що его дôмъ се не ґаздôвска хата въ старôмъ краю, вернувъ назадъ до хижи и ставъ воркотати на жѣнку, щобы давала скоро снѣдане. При ѣдѣ не мôгъ собѣ дати ради зъ неспокôйными дѣтьми а коли не слухали его крику ударивъ одно и друге. Зъ того дѣти звели такій плачь ажъ хата ходила а коли жѣнка стала на него сердити ся, що вôнъ замѣсть забавити дѣти еще ихъ роздрочуе, Петро не докôнчивши снѣданя, насадивъ капелюхъ на голову тай въ дверѣ.

— Ты де вже поволочешь ся? — поспитала гнѣвна жѣнка — не можешь посидѣти хочь оденъ день дома?

— Бодай ся ты запала вразъ зъ тымъ домомъ и зъ твоими бахурами — вôдрѣзавъ Петро, не оглядаючись. — Ту довелось бы ошалѣти чоловѣкови.

Жѣнка знала, що не заверне Петра, тай по правдѣ сказати, не дуже вôнъ ѣй потрѣбный въ хатѣ, бо не маючи жадної роботы лишь гримае на дѣтей та счинае сварню зъ нею за леда дурницю. Тожь, щобъ хочь що небудь сказати, крикнула за Петромъ:

— А не бавъ ся тамъ довго, чуешь? По дорозѣ купи мыла.

— Добре, добре! — вôдгукнувъ ся несобираючись Петро и поплѣвъ ся въ сторону мѣста зъ вôдки вже доходивъ его ушей туркôтъ переѣзджаючихъ возôвъ, гамôръ людскихъ голосôвъ и придавленѣ звуки уличнои катаринки.

На скрутѣ улицѣ приступило до Петра двохъ хлопцѣвъ-недолѣткôвъ зъ папиросами въ устахъ и просили въ него сѣрничка. Петро змѣривъ ихъ вôдъ стôпъ до головы и на половину зъ насмѣшкою а на половину зъ обуренемъ кликнувъ по руски: — А нôсъ, смеркачѣ одні!

— What do you say, John? — поспитали ся хлопцѣ.

Петро зтупотѣвъ ногами немовъ бы розганявъ ся бечи до хлопцѣвъ и хотѣвъ ихъ ударити та ставъ на нихъ вызывати:

— Я тобѣ дамъ оденъ зъ другимъ сѣрничка ажъ тобѣ въ очахъ засвѣтить ся.

Хлопцѣ повôдскакували наполохані и стали вызывати Петра по англійски погаными прокленами, зъ котрыхъ Петро не дуже собѣ що робивъ, бо ихъ не розумѣвъ. Вôнъ йшовъ дальше звôльна, стопа за стопою, мѣркуючи: Отъ маешь науку въ Америцѣ. Таке то ще мале а таке вже смѣле та бундючне, троха до старого до бôйки не име ся. Не ма на нихъ жадної погрозы. Давъ бы я тобѣ сѣрника якъ бы ты оденъ зъ другимъ бувъ моєю дитиною ажъ бысь ся по земли совгавъ. Або то мае яку науку або може въ церкви або вô школѣ погрозу достане? Де тамъ, всюды free country. И посылай свои дѣти поміжь тату голоту. Нѣколи! Щобы тамъ не знати що а не пущу своихъ дѣтей до школы, та они тамъ хиба того навчать ся, щобы мене не шанували та не бояти ся. Хиба то школа дасть ѣсти? Ось я не вмѣю нѣ читати нѣ писати а, Богу небесному дякувати, маю якійсь свôй кутъ та ложки страви не прагну. Кому Панъ-Бôгъ схоче дати то и такъ стократно нагородить.

Роздумуючи такъ про выховане американьскихъ дѣтей анѣ не завважавъ якъ опинивъ ся въ глотѣ людей, що стали его штовхати въ боки, товпячись коло чогось цѣкавого. Петро не втерпѣвъ, щобы и собѣжь не промощувати дороги руками, цѣкавый, на що такъ люде зглядають ся. А коли дотиснувъ ся на передъ, очамъ его представивъ ся цѣкавый видъ. Посередъ дороги стоявъ муринъ на куснику розстеленои плахтины и говоривъ щось до людей вымахуючи руками та вышкôрюючи свои бѣлѣ зубы. Якъ муринъ смѣявъ ся то кутики устъ досягали майже до самыхъ ушей такій въ него були широкі уста.

— Що се чортеня торочить? — поспытавъ Петро самого себе нôвголôсомъ. Бѣля него стоячій чоловѣкъ пояснивъ Петрови, що той муринъ хвалить свои широкі уста, якихъ нѣхто не мае на цѣлôмъ свѣтѣ а що правду говорить то невдовзѣ зачне пхати въ уста билярдовй кульки, що лежали на плахтинѣ. И справдѣ, що муринъ почавъ впыхати въ свои широчезні уста одну кульку за другою, прибираючи при тôмъ розличнѣ смѣшнѣ позы. Коли всадивъ три кульки американьскѣ хлопцѣ закляпкали въ руки и завыли та засвистали несамовито на знакъ признаня. Муринъ всмѣхавъ ся, кланявъ ся публицѣ а взявши до рукъ капелюхъ почавъ мѣжь людьми збирати центы.

Петро не мôгъ зразу выйти зъ дива таке на нѣмъ вражѣне зробивъ отой муринъ. Та коли штукарь наблизивъ ся до него и наставивъ до него капелюхъ вышкôрюючи свои всѣ величезнѣ зубы, Петро не втерпѣвъ, щобъ не сплюнути та не сказати:

— Бодайсь пропавъ, огидо! Вôдвернувъ ся вôдъ мурина и вôдôйшовъ. — Ади, якъ сатана заробляе на хлѣбъ — чуючи въ собѣ якесь презирство до мурина, а вразъ гнѣвъ и заздрôсть — пыскомъ бѣда заробляе. И мае легкій кусникъ хлѣба. Ты чоловѣче гаруй у тыхъ майнахъ ажъ костей въ собѣ не чуешь и ледви выжиешь зъ родиною а сесе чортеня всадить до морды двѣ три кульки и за малу хвилю вже мае грôшь. Устами заробляе — чи чувавъ хто таке? — не мôгъ выйти Петро зъ дива. — Видно, що ему Панъ-Бôгъ давъ такій талантъ.

Петро задумавъ ся. Єго взяли жаль и досада на того мурина, а тамъ десь на самôмъ сподѣ его душѣ прокинувъ ся якійсь неспокôй зависти, що легонько пôдшептувавъ ему: Видишь, Петре, яка ту справедливôсть на тôмъ свѣтѣ? Леда дурень потрафить жити въ свѣтѣ такимъ легкимъ способомъ а тобѣ все вѣтеръ въ очи. Тобѣ тамъ мѣсце при роботѣ, де нѣхто не хоче працювати. Чимъ бôльше Петро думавъ про того мурина тымъ бôльшій чувъ до него жаль и заодно повтарявъ самъ до себе: Чи чувъ хто таке? Бере кульки, впихае ихъ въ свою свиначу морду, обдурюе людей и заробляе грошѣ.

(Конецъ буде).

(71)

Листъ изъ старого краю.

Ювилей заснованя Петербурга.

Зъ концемъ мая с. р. обходила урядова Росія 200-лѣтный ювилей заложеня Петербурга. Двѣста лѣтъ минуло зъ того часу, якъ царь Петро Великій поґнавъ украинськихъ козакôвъ зъ ихъ рôдної землѣ на пôвнôчь, будувати собѣ нову столицю. Петербургъ заложено на кôсткахъ сынôвъ Украины... Та чи лишь Петербургъ? Вся сила теперѣшнои Росіи зросла майже выключно кривдами Украины. Старинну украинську культуру и лїтературу урядова Росія загарбала для себе, навѣть назву „Русь", „руській" зрабували російськѣ царѣ для своеи державы; украинськѣ ученѣ и письменники вытворили новѣйшу російську науку и лїтературу... Украина й теперь есть збôжевымъ шпихлеремъ для всеи Росіи. Двѣста лѣтъ — се часъ безнастанного высисаня найживотнѣйшихъ сокôвъ зъ нашои рôдної землѣ на користь російського деспотизму...

Походъ шляхты на Русь.

Маемо дозанотованя кôлька новыхъ подвиґôвъ польськои шляхты.

Въ католицькій Зеленій Свята вôдбувъ ся у Львовѣ польській „вєцъ народовы", на котрôмъ радили — нѣбы надъ добромъ польского народа, а властиво надъ тымъ, якъ бы успѣшнѣйше перевести польонізацію сходнои Галичины.

Въ той самъ часъ вôдбувавъ ся щорôчный зъѣздъ „Товариства школы людовей", польского шовіністичного товариства, котрого головна цѣль закладати польськѣ школы та читальнѣ въ Сходнôй Галичинѣ, де лишь вымацае хочь одного „латинника". Товариство се робить що-разъ бôльшѣ успѣхи, тымъ бôльше, що на се досыть грошей, бо крôмъ численныхъ складокъ польскои суспôльности достае такожь чималу субвенцію зъ краевого сойму зъ краевыхъ, отже и руськихъ грошей.

Польська шляхта устроюе такожь дальше свои вѣча на Сходнôй Галичинѣ, а навчена досвѣдомъ зъ Жовквы, пускае на нихъ лишь за картками, черезъ що вони вôдбуваютъ ся „зъ успѣхомъ". Крôмъ того возять руськихъ хлопôвъ до „польского Риму", до Кракова, щобъ тамъ набирали ся польского патріотизму.

А урядники-Поляки суть найлѣпшими помôчниками въ польщеню. Особливо допѣкають настоятелѣ-Поляки народнымъ учителямъ, котрі въ Галичинѣ, якъ звѣстно, стоять гôрше вôдъ якихъ невôльникôвъ. Такъ пр. въ Климкôвцяхъ, Збаразького повѣта вчепивъ ся инспекторъ Гартлєбъ учителя за те, що його жѣнка въ своѣй хатѣ поробила руськѣ написи на цвѣтахъ. Ажъ до смѣшности доходить, коли-бъ та смѣшность не була така сумна и безлична...

Чортôвська вылупка.

Въ своѣй боротьбѣ зъ руськимъ народомъ выдумала польська шляхта ще одно, дѣйстно чортôвске средство. Панове боять ся страйкôвъ, котрі хотять за всяку цѣну вôдъ себе вôдвернути. Въ тôй цѣли розослали вони по руськихъ селахъ агітаторôвъ, котрі намовляють темный народъ бити Жидôвъ. Цѣль тыхъ панôвъ ясна. Коли бы де-небудь проявили ся противжидôвськѣ розрухи, вони постарались бы о военный станъ, спровадили бы ката зъ шибеницею, застановили бы всѣ опозиційнѣ ґазеты, однымъ словомъ, унеможливили бы всякій народный рухъ, кинули-бъ построхъ, на все населене и пôдтяли бы народный поступъ, а скрѣпили бы свое панованє въ Галичинѣ на довгѣ лѣта. Адже ще 1898 р. краковській шляхотській „Czas" писавъ, що найлѣпшимъ средствомъ противъ соціялізму, противъ робôтничого руху есть антисемітизмъ.

Дрôбнѣ вѣсти.

Гр. Андрѣй Потоцькій именованый уже урядово намѣстникомъ Галичины; краєвымъ маршалкомъ буде напевне ґр. Станиславъ Баденї. — Митрополитъ ґр. Шептицькій именованый тайнымъ цѣсарськимъ радникомъ. — Въ Станиславовѣ померъ 13. с. м. професоръ Остапъ Левицькій, авторъ численныхъ сатиричныхъ поемъ, зъ котрыхъ найбôльша, „Ucikiniery" була колись славна по всѣй Галичинѣ. Покôйный бувъ щирымъ Русиномъ.

Державы не мѣшають ся.

Читачѣ „Свободы" чули вже, що короля и королеву сербску вбито. Европейскѣ державы кажуть, що не будуть до сего мѣшати ся.

Га, га, якъ се дипльоматично. А якъ тѣ самі державы вили ся мовъ гнѣздо шершенѣвъ, коли пôдчасъ великои французькои революціи (1789) народъ кинувъ королевськую голову зъ гільотины на тротоаръ, хотячи на дальше обходити ся безъ тирана, коли ходило о заведене нового ладу, о признане правъ чоловѣка. Тодѣ всѣ вони, пôшли на Францію вôйною, и треба було проляти море крови, зруйнувати всю Европу, треба було во Франціи ще кôлькохъ революцій и повъ столѣтя боротьбы, щобъ выборити право по новому, справедливѣйшому ладови.

А тутъ банда умундурованых офіцирськихъ опришкôвъ забила короля, щобъ посадити на его мѣсце другого, то-жь чого державы будуть обзывати ся?! Адже все останe по старому, а що коронована голова буде называтись не Александромъ, а Петромъ, — що се кому вадить?!

Во вони лишь тамъ бѣжать зъ помôчю, тѣ велики державы, де народъ хоче

повалити основы панованя коронованыхъ головъ!...

Вѣроломнй офіцыры, що замордували по звѣрськи того, кому зложили присягу вѣрности, ходять собѣ спокôйно по свѣтѣ, вважають ся оборонцями вôтчины, достануть може вôдъ нового короля ордеры. Але якій крикъ, яке „святе обурене“, повсталобъ на на всѣмъ свѣтѣ межи всѣми верствами населеня, колибъ хто выправивъ на тамтой свѣтъ яку короновану голову, абы дѣломъ показати, що суть люде противнй всякому панованю, непримиримй вороги теперѣшного несправедливого ладу!

Чи Драґа винна?

Всему винна королева Драґа... Отсей засудъ почуете въ цѣлôй прасѣ, вôдъ найконсервативнѣйшои до найпоступовѣйшои, въ приватныхъ розмовахъ, въ парляментахъ, въ дипльоматичныхъ кругахъ, въ самôй Сербіи всюды... Бо такій уже нашъ мозокъ, що-чи низько мы, чи высоко нѣколи не любимо, абы хтось зъ низшого стану пôднявъ ся до высшого, а противно, всякого стараемо ся зôтхнути якъ найнизше...

Коли Драґа була „теплою вдовою“, що грѣла въ своихъ обôймахъ нежонатого Александра, тодѣ нѣхто не нарѣкавъ на се. И колибъ вона була й не далѣ вдоволила ся становищемъ королѣвськои налôжницѣ, чимъ вдоволяеть ся много-премного женщинъ на свѣтѣ, то еи доля була-бъ о много лучша...

Говорять, що вона була розпустниця, интриґантка, що здурила короля своею ваґôтнôстю и тымъ заманила його до шлюбу, розповѣдають еще и другй рѣчи. Се все може бути правда, та на всякій случай Драґа не була бôльшою розпустницею, якъ пр. російська цариця Катерина, а однакъ передъ Катериною клонивъ голову навѣть Вольтеръ, а однакъ всѣ славлять еи великою царицею.

Але Драґа не хотѣла бути налôжницею, хочь-бы и королѣвською. Вона захотѣла бути королѣвською жѣнкою, захотѣла правити Сербією зъ престола. Вона допяла свого и тымъ дала найлучшій доказъ, що не була звычайною жѣнкою...

А незвычайныхъ людей звычайнй люде дуже не люблять. И тутъ причина, чому всѣ зъ пѣною на устахъ кидають ся на неи, навѣть надъ свѣжою могилою, зъ найпоганѣйшими, вуличными прôзвищами.

Тй самй люде, що такъ завзято боронили повѣи зъ королѣвського роду, саксонськои Люизы, не мають теперь нѣ слова оправданя Драґи. О, люде дуже не люблять абы хтось пôднимавъ ся зъ болота...

Революція.

Революція! Яке чарôвне слово! Мовь електричною струею прошибае воно наше серце, и мы вже бачимо въ нашôй уявѣ робучій поневоленый народъ, що силою розрывае пута неволѣ, що кровю тирановъ змивае неволю зъ лиця землѣ, щобы почати жити новымъ, свободнымъ, щасливымъ житемъ.

Але революція вѣроломныхъ опришкôвъ въ офіцирськихъ мундурахъ не пронимае насъ дрожю щастя, а обуренемъ, чувстомъ гидоты. Для рѣзникôвъ, що бродять въ людськôй крови для догодженя особистôй ненависти, що на мѣсце одного тирана кладуть другого, нема въ насъ симпатіи. Та одно насъ потѣшае. Сербській народъ не сплямивъ въ сѣй рѣзаннѣ своихъ рукъ и жаденъ народъ до такого звѣрства нездôбный. Народъ ще побореть ся зô своими короноваными й некороноваными тиранами, народъ не жахатись-ме и кровь ворожу проляти, але для добра, для щастя, за свободу всѣхъ!...

15. червня 1903. р. М. Л.

Дописи.

Зъ Филаделфіи, Па.

Приѣхавши зъ краю сидѣвъ я бôльше якъ пôвъ року тихо не обзиваючись анѣ слôвцемъ а слѣдивъ пильно кождый рухъ Русинôвъ читаючи »Свободу«, »Правду« и иншй. Въ краю гадавъ я, що то лише нашй галицкй ґазеты сварять ся зъ собою та кождый хвалить свое. Я гадавъ, що то лише въ Галичинѣ нашъ народъ такій темный, що не пôзнавъ еще хто вôнъ е и хто ему братъ а хто его ворогъ. Я гадавъ, що то лише у насъ суть зрадники руского народа, котрй за російскй рублѣ не тôлько самыхъ себе продали, але и весь народъ продати хочуть, называючи лише себе заступниками народа. Я гадавъ, що хоть тутъ нашъ Русинъ на свобôднôй американьской земли мае супокой та е вôльный вôдъ нашихъ непрошеныхъ опѣкунôвъ — та що хочь тутъ може свою мову, вѣру та обычаѣ вôльно плекати. Однакъ я на жаль грубо помыливъ ся, бо и тутъ суть запроданьцѣ руского народа и тутъ суть рублехапы. Я гадавъ, що тутъ Русины вызволили ся зъ пôдъ кормиги польскои шляхты та російскихъ дурисвѣтôвъ та жиють житемъ свобôднымъ набираючи свѣдомости мѣжь чужими просвѣчеными людьми и вертаючи до краю ставлять смѣло чоло свому ворогови.

На жаль такъ не е. Тутъ, о скôлько я переконавъ ся, то на тебе рускій народе вже давно чекають твои непрошенй опѣкуны еще гôршй якъ були въ старôмъ краю. Ось возьмѣмъ примѣромъ въ руки „Свободу“ и „Правду“. „Свобода“, о скôлько я переконавъ ся, хоче тобѣ народе показати дорогу, якою маешь ити, хто ты е, що тобѣ належить ся, та чого триматись маешь, бо кромѣ однои — двохъ статейокъ, котрй мусить вôдповѣсти „Правдѣ“ пише лише хосеннй рѣчи, абы тебе просвѣтити.

Возьмѣмъ теперь „Правду“ та придивѣмъ ся якъ она насъ боронить, та передъ кимъ и що цѣкавого пише?

Якъ цѣла ґазета, такъ пѣчо лише сварня. Уѣдае на „Свободу“, вызывае та оклеветуе людей, уживаючи до сего слôвъ, якихъ кождый порядный чоловѣкъ, та добре вихованый встыдавъ бы ся уживати, пише несотворенй рѣчи на священикôвъ, украинцѣвъ, радикалôвъ, соціялістôвъ и др. а выхваляе самыхъ себе, попôвъ та царя батюшку.

Цѣкавый я що то п. редахторъ „Правды“ гадае собѣ о тыхъ ему немилыхъ священикахъ, радикалахъ, соціялістахъ и др.? У насъ въ краю, чогось и рядъ и шляхта и кацапики такожь кричать на нихъ и волѣли бы самого люципера зобачити якъ радикала або соціяліста. А ту чогось п. редахторъ вôдъ „Правды“ и собѣ встѣкаесь вôдъ злости. — Табо еще що? — У насъ то на священика нѣхто не каже, що вôнъ радикалъ, а ще и священики на радикалôвъ вôдказують, а тутъ то п. редахторъ и священикôвъ называе радикалами та на нихъ ажь пѣнить ся. — Хтожь они е? Чи то може дѣйстно якй небезпечнй люде? Чи може таки и добрй? Чому въ краю такъ ихъ боять ся? Що вони роблять та чого панъ редахторъ вôдъ „Правды“ такъ гнѣвають ся на нихъ?

Паны и рядъ кажуть, що се ворохобники, що они хотять свѣтъ перевернути до горы ногами, бо они хочуть подѣлу Галичины на руску и польску, хочуть выкупна бôльшихъ посѣлостей та розпарцельованя еѣ мѣжъ народъ, хочуть загального голосованя та мати своихъ послôвъ, хочуть на львôвскôмъ університетѣ абы руска мова була на рôвнѣ трактована якъ и польска, хочуть бôльшои платнѣ для робôтникôвъ а при выборахъ и страйку то груди наставляли на багнеты и кровь ихъ потекла — а не хочуть переходити на латиньскій та царославный обрядъ. И въ дѣйстности слушно боять ся, бо они знають, що тогды доперва прійшовъ ихъ конець. Бо хтожь якъ не тотй украинцѣ, радикалы, соціялісты жадають подѣлу Галичины на руску и польску зъ окремымъ намѣстникомъ и соймомъ? Хтожь якъ не они домагають ся бôльшихъ посѣлостей и розпарцельованя ихъ мѣжь селянъ на сплату ратами на довгй лѣта? Хтожь якъ не они хочуть загального та безпосередного голосованя? Хтожь якъ не Русины „украинцѣ“ выступили зъ львôвского університету, побачивши, що ихъ мову понижають? Чи може кацапики? Хтожь якъ не сей Русинъ „украинець“ тримаесь своеи мовы и обряду?

Отжежь утѣкайте та уникайте ихъ Русины, бо то се тй, що за васъ борють ся та хочуть вашого добра...

Хтожь вы теперь нашй непрошенй опѣкуны? Щожь вы здѣлали и дѣлаете для насъ?

Хтожь якъ не вы при выборахъ, абы неперейшовъ кандидатъ народовець переходить на сторону шляхты або выставляе другого кандидата? Га? Хтожь якъ не „вашй“ ходили просити абы на університетѣ завели вашъ „русскій“ языкъ? Хтожь якъ не вашй „русскіе“ малойцы невыступили зъ університету и зôстали напятнованй зрадниками народа? Хтожь якъ не вы, встыдаетесь своеи мовы та обряду въ якимъ булисьте выхованй, называючи мову руску мовою „пастуховъ и свинопасовъ“ и переходите на царославіе та забуваете, що:

Руска мати васъ родила,
Руска мати васъ повила,
Чомужь мова ей не мила?

Хтожь якъ не вы мѣсто щось доброго написати пишете хто бувъ чій дѣдъ и прадѣдъ, забуваючи що дѣти не суть виннй грѣхôвъ батькôвскихъ?

Хтожь якъ не вы за рублики продали себе и свою честь та еще и народъ продати хочете, выхваляючи царя батюшка та его згôнникôвъ попôвъ а своихъ обкидуете болотомъ? Хтожь робить цѣлу колотнечу мѣжь народомъ якъ не вы? — И вы смѣетесь назвати публично, що вы е пріятель народа и его заступникъ? Встыдайтесь пане, бо видко зъ того всего, що вы або мудрый або за дурный, бо еслибъ вы були мудрымъ то певно непродалибысьте своего народа и себе самого, та не уживалибысьте такихъ слôвъ, якихъ уживаете въ своѣй ґазетѣ, бо вже по вашихъ словахъ видко хто вы е, бо якъ каже польска пословиця: „widać po mowie, co kto ma w głowie“. Отжешь лѣпшебъ було щобысьте не удавали такого пріятеля та такъ не ричали, бо звычайно „корова що богато ричить, мало молока дае“. А если не умѣете уживати приличныхъ слôвъ то лѣпше перестаньте редаґувати ґазету та себе на смѣхъ не выставляйте, або если пишете вже, то не сварѣть ся, та мѣсто глупои сварнѣ напишѣть щось доброго. Не туманѣть и такъ еще темного народа. Мы оба зрозумѣлись дуже добре, пане редакторъ, отжешь моя рада е абысьте замовчали, то и я замовкну. — Не выкликуйте вовка зъ лѣса. Вы же пане редакторе „Свободы“ не робѣть собѣ ничь зъ выданя „казеты“, бо на вôдповѣданѣ глупому шкода паперу и на се мѣсце лѣпше щось доброго написати, бо хто мовчить, то кажуть мудрѣйшій.

И. Соколинъ.

Зъ Yonkers, N. Y.

(Що роблять твердорусскй москвофульскй попы на Лемкôвщинѣ.)...

Межи Ясломъ, Горлицями а Змигородомъ лежить село Воля Цекельска. Священикомъ у тôмъ селѣ есть твердорусскій о. М. Вербицкій. Коли я ще бувъ у краю (пару мѣсяцѣвъ тому назадъ) то той священикъ дуже часто говоривъ на проповѣди, що радикалы то поганы, котрй въ нѣчо не вѣрять. Але прийшовши до Америки я переконавъ ся, що то неправда, бо тутъ тй, котрыхъ о. Вербицкій зове радикалами мають свои церкви и бувъ я въ ихъ церквахъ и бачивъ якъ у нихъ роблять — то пôзнавъ я, що о. В. тôлько дурить людей въ старôмъ краю. Якъ хто иде зъ краю до Америки, то о. В. наказуе твердо, щобы не ходили до тутешныхъ радикальныхъ священикôвъ до сповѣди — а каже, що волишь пôти до Москаля або до Поляка якъ до радикала. — Коли тôлько о. В. прийшовъ до насъ то заразъ почавъ нищити громаду. Насампередъ почавъ бурити пôдлоги по покояхъ, (хотяй тіи два роки передъ тимъ его попередникъ подававъ) и громада мусѣла новй давати. Дальше порозбивавъ муры, бо робивъ дверѣ тамъ де самъ хотѣвъ а громада мусѣла за тое платити. Коли парафіяне поставили собѣ рускій сторъ, щобы жида зъ села выгнати, то той твердорусскій священикъ говоривъ, що вôнъ не годенъ безъ жида жити, бо вôнъ мае бôльшу корысть зъ одного жида якъ зъ цѣлои громады. Але громада не уважала на тое, що священикъ говоривъ и зробила такъ, що нѣхто не потрѣбуе ити до жида, бо въ своимъ сторѣ може достати лѣпше и танше. Тогды жидъ мусѣвъ ся выступити зо села. Але не минуло и два мѣсяцѣ а вже прийшовъ другій жидъ до села и хотѣвъ собѣ купити плядъ пôдъ хату. Тогды въ селѣ спродававъ ся оденъ ґазда, але громада всегда давала ему больше грошей якъ жидъ, щобы жидови не продавъ. Тогды твердорусскій священикъ закликавъ того ґазду до себе и сказавъ ему, щобы землю не продавъ громадѣ лемъ жидови, бо ему одного жида все потрѣбно и той ґазда такъ зробивъ. Тогды громада повѣла жидови: „колись купивъ то собѣ обгородь, а ставити хижу не смѣешь, бо громада тобѣ не дозваляе“. Тогды священикъ сказавъ, що вôнъ годенъ комісію спровадити на громаду а жидъ въ селѣ мусить бути. И такъ ся стало. Жидъ ся поставивъ, бо громада бояла ся комісіи, щобы потôмъ не платити, и теперь жидъ робить въ селѣ ґешефтъ. — О. Вер. казавъ собѣ такожь поставити великй шпихлѣрѣ и громада мусѣла поставити. Коли шпихлѣрѣ були готовй, тогды о. В. заарендувавъ поле жидови и конѣ свои давъ жидови и вôзокъ и теперь жидъ зъ нимъ ѣздить де му треба. То чи то не встыдъ тымъ Русинамъ, що ихъ священикъ зъ жидомъ ѣздить? То коли той москвофульскій священикъ ѣде зъ жидомъ, то нѣхто передъ нимъ капелюхъ не здôйме. Ось якъ ся дѣе теперь на Лемкôвщинѣ. — А хто хоче ся женити, то В. каже ему прийти рано на „пацерѣ“. А знаете якй тй „пацерѣ“? Такй, що молодый мусить цѣлый день робити а молода также, вôддѣлить еѣ тôлько зерна, щобы мала що цѣлый день молоти. А о „пацерахъ“ анѣ спомину больше нема. То такй суть твердорусскй »пацерѣ«. — Челядь нашъ твердорусскій священикъ наймае на цѣлый рôкъ, але звычайно служать у него лишь пару мѣсяцѣвъ а потôмъ выбе и выжене геть, щобы не заплатити. Потôмъ иде по околицяхъ, де его еще не знають и тамъ еднае челядь и приводить а по пару мѣсяцяхъ знова выбе и выжене. И такъ цѣлый часъ робить и жадному слузѣ незаплатить. То чи то по христіяньски? — А коли зачавъ давати иншй пôдлоги и ґанки, вырѣзувати въ стѣнахъ дверѣ, реперувати стодолы и будовати шпихлѣрѣ, то мусѣли ґаздове на тое попродати худобу и ґрунтъ продають по кавалку а то розумѣе ся, жидамъ, бо вôнъ нѣкому другому не каже продати. Вже насъ кôлькохъ утѣкло до Америки черезъ его ґаздôвку а якъ такъ дальше буде, то всѣ люде зъ села поутѣкають а нашу руску землю обсядуть жиды. Тожь не дармо называють вже теперь люде о. В. жидôвскимъ вуйкомъ. Кромѣ того зôстало по о. Дуркотѣ лѣса зо 20 морґôвъ, лѣсъ такій що дерево було добре на будову а о. В. що зробивъ? Спровадивъ жидôвъ и Полякôвъ и знищивъ такъ лѣсъ, що не зôстало тôлько камѣне. За 50 центôвъ продававъ такй фѣры, що варта були по 4 короны! Небôщикъ о. Дуркотъ мавъ всего подостаткомъ такъ що и худобнымъ людямъ дававъ а и такъ не казавъ новыхъ шпихлѣрôвъ будовати а о. В. молока анѣ хлѣба не зъѣсть доки до жида невыправить а такій тягаръ на людей наложивъ. — А разъ якъ справлявъ якійсь баль, то анѣ одного Русина тамъ не було тôлько самй жиды и поляки доносили до стола. — Такій то нашъ твердорусскій москофульскій священикъ. А такихъ твердорусскихъ священикôвъ е у насъ на Лемкôвщинѣ еще бôльше. Тôлько, що то въ горахъ то мало хто знае, що они выробляють а народъ мало просвѣченый и нема кому дати свѣтови знати якъ они ґаздують.

Михаилъ Цапиньскій.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ . $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Хто хоче, щобы те, що напише, було друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Олифанту найдальше въ Суботу вечеръ.

Поодинокѝ числа „Свободы“ можна купити у:
A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York, N. Y.

Всѣ дорослѝ члены Союза записанѝ на цѣле посмертне дôстають почавши вôдъ Юлія 1902 року »Свободу« безплатно. Въ разѣ якои помылки пов. члены „Союза“ зволять написати намъ вôдъ якъ давна належать до „Р. Н. Союза“ и до котрого вôддѣлу.

Редакція.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 долярôвъ посмертного за мужа, а 300 долярôвъ за жену и другѝ запомоги въ разѣ инныхъ нещасныхъ выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убеспечити вашѝ дѣти за таншѝ грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ дôстанете бôльше якъ деинде.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ є васъ лишь 5 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному секретарови S. Jadlowsky, Box 76, Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшѝ поясненя и пришле потрѣбнѝ рѣчи.

Памятайте на руску бурсу въ Рогатинѣ и засилайте грошѣ на адресу George Pidsadoczny, Box 31, Jersey City, N. J.

Протоколъ

зъ засѣданя Голов Урядникôвъ Р. Н. Союза, котре вôдбуло ся 23 Юнія 1903 въ Scranton, Pa.

По торжественнôмъ богослуженю въ руской церкви св. Йоана Крестителя, вôдправленôмъ О. Алек. Улицкимъ зъ Ansonia, Conn. отворивъ голов. предсѣдатель засѣдане о год. 10 рано. Головный предсѣдатель привитавши всѣхъ урядникôвъ короткою промовою попросивъ голов. секретара вôдчитати протоколы зъ головнои конвенціи и засѣдань урядникôвъ, по перечитаню котрыхъ запытавъ предсѣдатель чи хто зъ урядникôвъ желає якого поясненя въ декотрыхъ справахъ. На запытане п. К. Кирчова зъ Jersey City якъ мала ся рѣчь зъ вôдобранемъ грошей вôдъ бувшого касиера Р. Н. Союза Алек. Шлянты. обяснивъ голов. предсѣдатель, що бувшій касиеръ П. Шлянта не вôддавъ добровôльно всѣхъ грошей за порадою свого адвоката пôд часъ засѣданя голов. Урядникôвъ дня 8, 9 и 10 Юлія 1902 року и въ доказъ того предложивъ письма адвоката Dunn-a, котрый занявъ ся стягненемъ грошей вôдъ бувшого касиера Шлянты. Урядники пересмотрѣли тѝ письма и переконали ся, що неправдивѝ вѣсти ширенѝ по ворожихъ Союзови ґазетахъ суть безпôдставнѝ и злобнѝ. На запытане голов. предсѣдателя чи урядники поступили добре вôддавши справу стягненя грошей въ руки адвоката, вôд повѣли зôбранѝ урядники, що инакше и не могли зробити. То само потвердивъ М. Турокъ заявляючи, що еслибъ А. Шлянта бувъ мавъ намѣрене добровôльно вôддати всѣ грошѝ Союзи, то не бувъ бы зводивъ делеґатôвъ на голов. конвенціи въ Jersey City черезъ 4. дни.

Наступило справоздане секретарске якъ найдокладнѣйше и найлѣпше оброблене голов. секрет. С. Ядловскимъ. Коротко а звязло представивъ вôнъ зôбранымъ урядникамъ кôлько членôвъ числить теперь Союзъ въ загальнôмъ числѣ, кôлько дорослыхъ членôвъ записаныхъ на цѣле и пôвъ посмертного есть въ кождôмъ вôддѣлѣ, кôлько женъ и дѣтей, подавъ число новыхъ членôвъ вступившихъ до Р. Н. Союза вôдъ коли вôнъ перебравъ урядъ голов. секретара, обчисливъ докладно кôлько мало ся выплатити и выплатило ся зъ касы Р. Н. Союза вôдъ всѣхъ дорослыхъ членôвъ за орґанъ Союза тай взагалѣ подавъ найвѣрнѣйшій образъ розвою Союза за сей оденъ рôкъ. Въ теперѣшню тяжку хвилю числить Союзъ 3020 дорослыхъ членôвъ записаныхъ на цѣле посмертне 117 на пôвъ, 83 женъ и 576 дѣтей разомъ 3796 вѣрныхъ Союзови членôвъ, а зваживши що по день 23 Юнія, коли вôдбувало ся засѣдане Урядникôвъ, приступило 125 новыхъ членôвъ, то загальне число членôвъ Р. Н. Союза выносить 3921. Кромѣ тяжкои и рôжнороднои працѣ секретарскои занимавъ ся голов. секретарь розпродажею вôдзнакъ Союзовыхъ и книжочокъ до записованя мѣсячного а также розсыланемъ календарôвъ и стягненемъ належитостей за него. Справоздана за календара не мôгъ голов. секретарь подати точного зъ тои причины, що межи мѣсцевыми секретарами есть еще календарѣвъ вартости 102 дол. а мѣсцевѝ секретарѣ помимо кôлькаразового упôмненя не прислали нѣ грошей нѣ звернули календарѣвъ. Однакъ зъ справоздана теперѣшного голов. секретаря выйшло, що Союзъ вже теперь мае чистого доходу зъ розпродажи календарôвъ вызше **60** дол. Точне справоздане подасть голов. секретарь по замкненю рахункôвъ зъ календаря въ орґанѣ Р. Н. Союза. Голов. секретарь пôднѣсъ выразно передъ урядниками неточнôсть въ колектованю належитостей за вôдзнаки черезъ що члены виннѝ около 400 дол. до касы Р. Н. Союза за вôдзнаки. Також за книжочки до вписованя мѣсячного мае прийти до касы 70 долярôвъ вôдъ членôвъ Союза.

Станъ касы пôсля справоздана голов. секрет. представляє ся такъ:

Вплынуло до касы за 12 мѣсяцѣвъ	26.248.48
Выдано зъ касы въ тôмъ самôмъ часѣ	25.370.82
Остало	877.66
Вôдъ попередного касиера А. Шлянты вôдобрано готôвкою	12.458.38
Станъ касы зъ кôнцемъ Мая 1903.	13.336.04
Довжники виннѝ*)	1793.81
Загальный станъ касы зъ кôнцемъ мѣсяця Мая 1903.	$15.129.85

Голов. касиеръ Алексій Шаршонь и предсѣдатель контр. комісіи О. Н. Пôдгорецкій заявили що повызше справоздане о станѣ касы Р. Н. Союза перечитане голов. секретаремъ есть точне а голов. касиеръ Ал. Шаршонь годить ся на него и узнає за свое.

Наступило справоздане контрольнои комісіи. О. Н. Пôдгорецкій заявивъ всѣмъ урядникамъ, що мае въ посѣданю бонды предсѣдателя, секретаря и касиера и передавъ тіиж урядникамъ до пересмотреня.

Дальше заявивъ, що бувшій довжникъ Илія Поляньскій зъ Шамокинъ вже заплативъ весь свôй довгъ въ сумѣ $416.28 а прочѝ сплачують ратами. Обяснивъ урядникамъ въ якій способъ приходять до касы головнои грошѣ вôдъ членôвъ якъ выплачують ся, показивъ всѣ книги, асиґнаты и чеки, щобы кождый Урядникъ наочно переконавъ ся о примѣрнôмъ дѣловодствѣ въ Союзѣ, навѣвъ причины змѣны голов. секретара и завôзвавъ всѣхъ урядникôвъ, щобы бôльше були чиннѝ въ корысть Союза.

(Конець буде.)

*) Тутъ не враховано довгу за мѣсячне, вôдзнаки, календарѣ, статуты, книжочки и т. п.

Посмертнѝ и запомоги

выплаченѝ зъ касы Р. Н. С. въ часѣ вôдъ головнои конвенціи въ Jersey City, N. J. до 1 Юнія 1903.

I. ПОСМЕРТНѢ.

1.	Оленѣ Баранякъ, Plymouth, Pa.	600.00
2.	Ив. Урбанъ, Jersey City, N. J.	600.00
3.	Анаст. Гойсанъ, Carnegie, Pa.	300.00
4.	Стеф. Торганъ, Priceburg, Pa.	300.00
5.	Теод. Ковальчикъ, „	300.00
6.	Меланіи Опалка, Pittsburg, Pa.	600.00
7.	Терезіи Романишинъ, Troy, N. Y.	300.00
8.	Вас. и Теонѣ Найдохъ, Mayfield, Pa.	300.00
9.	Стефанови Тилѣщакъ, Scranton, Pa.	300.00
10.	Пахомію Шляхтичь Shamokin, Pa.,	200.00
11.	Андр. и Маріи Станѣславъ, Trauger, Pa.	600.00
12.	Мих. Демяновичь, Waterbury, Conn.	600.00
13.	Анаст. Хомякъ, Mt. Carmel, Pa.	600.00
14.	Маріи Лучковець, Shamokin, Pa.	600.00
15.	Прокоп. Гавранъ, Simpson, Pa.	300.00
16.	Петр. Манько, Scranton, Pa.	15.00
17.	Маріи Филевичь, McAdoo, Pa.	600.00
18.	Наст. Повхъ, Desloge, Mo.	300.00
19.	Ксени Повхъ, „	300.00
20	Галѣ Торганъ, Priceburg, Pa.	300.00
21.	Наст. Юркôвской, Mayfield, Pa.	600.00
22.	Катер. Хованець, Olyphant, Pa.	600.00
23.	Харит. Фецяшко, Carnegie, Pa.	600.00
24.	Кат. Трояновскôй, Olyphant, Pa.	600.00
25.	Гарас. Павелчакъ, St. Louis, Mo.	600.00
26.	Прок. и Маріи Судикъ, Alden, Pa.	42.00
27.	Андр. Тимцѣкъ, Buffalo, N. Y.	600.00
28.	Розаліи Зеленякъ, Simpson, Pa.	600.00
29.	Маріи Когутъ, Bellevernon, Pa.	300.00
30.	Пайзи Кукъ, Desloge, Mo.	300.00
31.	По Семенѣ Дуда, Cohoes, N. Y.	338.07
32.	Мих. Ковачь, Lansford, Pa.	300.00
33.	Стеф. Ґрацонь, „	300.00
34.	Антон. Векъ, Carnegie, Pa	300.00
35.	По Андр. Головачь, St. Louis, Mo.	600.00
36.	Стеф. Евстахевичъ, Elisabeth, N. J,	300.00
37.	По Андр. Ґечикъ, Shamokin, Pa.	600.00
38.	Аким. Нусь, Auburn, N. Y.	300.00
39.	По Ант. Бончевскôмъ, Ansonia, Conn.	600.00
40.	Клим. Карпякъ, Charleroi, Pa.	300.00
41	Кошта похор. Ив. Марковичь, Manor Sta. Pa.	111.20
42.	По Ник. Скубѣ, Scottdale, Pa.	600.00
43.	Ив. Пронько, Olyphant, Pa.	300.00
44.	Петр. и Мар. Телепъ, Pittsburg, Pa.	100.00
45.	Петр. Лепакъ, „	35.00
	Разомъ	$18,506.27

II. ЗАПОМОГИ.

1.	Сем. Кода, Pittsburg, Pa.	100.00
2.	Лешкови Ґойда, Lansford, Pa.	100.00
3.	Федор. Гудакъ, „	50.00
4.	Лешкови Борисъ, Mayfield, Pa.	100.00
5.	Олексѣ Дзямба, Yonkers, N. Y.	100.00
6.	Маріи Салонъ, Shamokin, Pa.	100.00
7.	Емил. Дурнякъ, Pittsburg, Pa.	200.00
8.	Ив. Петрикъ, Jessup, Pa.	200.00
9.	Університ. студентамъ, Галичина	100.00
	Разомъ	$1,050.00

ЗÔСТАВЛЕНЄ.

Посмертне	18,506.27
Запомоги	1,050.00
Разомъ	$19,556.27

М. Стефановичъ, предсѣдатель, **С. Ядловскій**, секретарь, **А. Шаршонь**, касіеръ.

Выказъ сирôтскихъ грошей

находячихъ ся въ Касѣ Р. Н. Союза по день 1-ого Юнія 1903.

Зъ днемъ	По кôмъ	Для кого?	Сума
Юлія 97	По Сем. Климковскôмъ Pittsburg, Pa.	сироты Ивана	204.05
„ „	Андр. Євусякъ Olyphant, Pa.	сиротъ	100.00
Апр. 99	Теодозію Головку Mt. Carmel, Pa.	„	300.00
„ „	Андрею Бирва Buffalo, N. Y.	„	570.00
Мая „	Теодозію Льорчакъ Lansford, Pa.	„	275.00
Юнія 1900	Алексію Кащакъ Shamokin, Pa.	„	300.00
Януара 01	Иосифъ Пейко	„	200.00
Феbр. „	Олексѣ Келяръ Pittsburg, Pa.	„	300.00
„ „	Стефанъ Борецкôмъ	„	200.00
„ „	Андрею Врабель	„	300.00
Мая „	Иванъ Ячникъ Westmoreland City, Pa.	„	253.50
„ „	Михаилъ Рощаку Jersey City, N. J.	„	300.00
Апр. 02	С. Падуховичъ Shamokin, Pa.	„	300.00
Aug 20	Т. Шляхтичъ	„	400.00
Jul 28	Михайлѣ Гойсанъ Carnegie, Pa.	„	300.00
„ „	Антонію Романишинъ Troy, N. Y.	„	300.00
Mar 6 03	Семанѣ Дуда Cohoes, N. Y.	„	261.92
Feb 13	Дамянъ Кукъ Desloge, Mo.	„	300.00
„ „	Михайлѣ Когутъ Bellevernon, Pa.	„	300.00
May 21	Иванъ Марковичъ Westmoreland City, Pa.	„	488.80
	Разомъ		$6,053.27

М. Стефановичъ, гол. предсѣдатель Р. Н. С.

На розумъ.

Дуже часто кричить орґанъ „Общества“ и его урядники, що попы радикалы зле ґаздують „Союзомъ“, що Союзъ черезъ нихъ упадає, що каса ся зменчає и т. п.

Чи се правда?

Для цѣкавости порôвнаймо якъ ґаздували радикалы до сего часу „Союзомъ“ а якъ ґаздують теперь „Обчествомъ“ „хлопы“ (такъ они себе люблять называти для замыленя людямъ очей). Члены „Союза“ платили черезъ 6 першихъ рокôвъ ажь до Пітсбурскои конвенціи тôлько 50 центôвъ на мѣсяць; члены „Обчества платили по 50 центôвъ тôлько черезъ оденъ рôкъ, почѣмъ пôднесено мѣсячне **вôдразу на 60 центôвъ.**

Секретарѣ Союза оо. Констанкевичъ, Дмитрôвъ, Стефановичъ, Арданъ, невзяли за свою роботу анѣ зломаного цента, доперва пок. о. Бончевскій дôстававъ за свою працю (котра въ значнôй мѣрѣ причинила ся до его предвчаснои смерти) 200 долярôвъ на рôкъ а и тыхъ грошей не взявъ вôнъ для себе, але вôддавъ на друковане календара и просвѣтныхъ книжокъ. Доперва по 6 рокахъ истнованя „Союза“ пôднесла конвенція платню секретара на 35 долярôвъ на мѣсяць а по 8 рокахъ истнованя на 50 долярôвъ на мѣсяць. А въ „Обчествѣ“ якъ? Въ „Обчествѣ“ хочь се ще молода орґанізація вже ухвалено секретарови 45 долярôвъ на мѣсяць и то не ухвалила конвенція, якъ се дѣялось въ Союзѣ, але ухвалило трехъ босôвъ-урядникôвъ!

Въ початкахъ истнованя „Союза“ жаденъ урядникъ не бравъ нѣчого не лишь за страченый часъ, але и за тикетъ, коли ѣхавъ на конвенцію або въ другихъ справахъ „Союза“, а „Обчество“? „Обчество“ вôдразу ухвалило звертати урядникамъ за тикетъ и по **5 долярôвъ на день** за страченый часъ.

„Союзъ“ плативъ „Свободѣ“ яко свому орґанови зразу лишь 30 а пôзнѣйше 50 долярôвъ на мѣсяць. Доперва минувшого року въ Jersey City зажадали самѝ члены „Союза“ (деякѝ радикалы були тому противнѝ), щобы „Свобода“ ишла кождому дорослому членови записаному на цѣле посмертне (кромѣ жѣнокъ, котрыхъ мужѣ въ „Союзѣ“) — а каса Союза, щобы платила за нихъ по 10 центôвъ на мѣсяць. Такій порядокъ є доперва оденъ рôкъ. А въ „Обчествѣ“? „Обчество“ мало зразу за свôй орґанъ одну словеньску ґазету — а днесь платить свому орґанови высше 200 долярôвъ на мѣсяць, хочь каса „Обчества“ цѣлкомъ на тоє непозваляє.

Кричить орґанъ „Обчества“, що „Союзова каса ся

змечае, але чи то правда? А може бы вы, панове вôдъ „Обчества“, хотѣли, щобы „Союзъ“ не выплачувавъ людямъ посмертныхъ та запомогъ? Подивѣть до сего числа „Свободы“ скôлько посмертныхъ и запомогъ выплативъ Союзъ въ одномъ тôлько роцѣ, скôлько вдôвъ и сиротъ потѣшивъ, отеръ ихъ слезы!

А каса „Обчества“ дуже збôльшаесь? Три мѣсяцѣ тому назадъ мали вы въ касѣ $1.564.09, а при кôнци Мая маете лишь одинайцять сто сорокъ вôсѣмъ и 51 центôвъ — значить маете менче о чотыриста пятнайцять доларôвъ якъ 3 мѣсяцѣ тому назадъ. Тай на тôмъ ще не конець, бо зъ тыхъ грошей треба еще вôдтягнути за органъ за Май 201 доларôвъ и 300 доларôвъ посмертного для дѣтей К. Павлишака № 4 и другѣ выдатки, значить готового гроша до розпорядимости вы може маете 600 доларôвъ. А скôлько посмертныхъ вы еще не выплатили? Вправдѣ вы рахуете воробцѣвъ на даху, рахуете грошѣ, що мають прийти за статуты и т. п., але тыхъ грошей въ касѣ еще нема.

Єсли вамъ еще прийде на гадку коли кричати, що радикалы зле ґаздують въ „Союзѣ“, то не забудьте, що за послѣднѣ 3 мѣсяцѣ ваше „Обчество“ мало $415.28 больше розходу якъ доходу. Але дарма, тутъ крикъ не поможе; якъ люде умирають, то треба выплачати посмертне чи они въ „Союзѣ“ чи „Обчествѣ“ чи якôй другôй организаціи — а на то, щобы люде не умирали, анѣ радикалы анѣ „хлопы“ лѣку доси не мають; хиба що вы колись вынайдете..

Щобы „Свобода“ брала тысячь доларôвъ на мѣсяць зъ касы „Союза“ — се неправда. „Свобода бере тôлько тѣ грошѣ, що ухвалила конвенція, бо радикалы держать ся ухвалъ конвенціи а не роблять двохъ-трохъ що самѣ хочуть якъ се у „Обчествѣ“ дѣесь.

Що зъ „Союза“ выступили деякѣ братства и перейшли до „Обчества“ се правда, але выступили для того, бо деякѣ люде для свого власного бизнесу ихъ намовили до того. Они кричали звычайно при барѣ, що радикалы нищать „Союзъ“, що „Союзъ“ розпадесь и другѣ подобнѣ дурницѣ и такъ дурили людей. И можлива рѣчь, що Союзъ бувъ бы розпавъ ся, еслибъ у нѣмъ ґаздували такѣ люде якъ бувшій касіера а теперѣшный головный компаніста вôдъ Ню-Йорскои газеты „котра есть заразомъ органомъ „Обчества“. Та на щасте такихъ людей въ Союзѣ вже нема и нема кому кирувати.

На пытане хто лѣпше ґаздуе, чи радикалы въ „Союзѣ“ чи „хлопы“ въ „Обчествѣ“ не хочемо вôдповѣдати. Нехай каждый розумный чоловѣкъ самъ вôдповѣсть собѣ на се пытане тымъ больше, що все про що мы писали повысше — се факты, котрѣ стались недавно и о ихъ правдивости каждый може легко самъ переконатись.

Чи моглабъ се бути правда?

Зъ Востока, Алберта, въ Канадѣ, достали мы письмо датоване 14 Юнія 1903 слѣдующого змѣсту:

„Просимо пов. редакцію о пораду що мы маемъ робити. Въ насъ на нашôй кольоніѣ будують люде церкви якъ униятскій такъ православный. Тутъ на нашôй великôй кольоніѣ е 3 униятскій місіонаре и тягнуть усѣ церкви, абы записати на французкого епископа. Кажуть, що то все одно и кажуть, що такъ мусить бути. Такъ само есть тутъ и царославный батюшка. Вôнъ такожъ перетягае, що може записати церкви на Тихона. И кажуть, що на громаду не можь записати, то видко, що ловить каждый у свое ярмо. А мы читаемъ у дописяхъ, що може бути и на громаду церковь записана. Мы не хочемо пôддати ся пôдъ Французôвъ анѣ Москалѣвъ.

Въ имени всѣхъ насъ,
Грицко Гнѣданъ,
Василь Никифорукъ,
Василь „Єримій.“

Мы чули вже давнѣйше, що о. Жолдакъ намовляе людей, щобы записували свои церкви на француских епископôвъ, але щобъ те саме робили также новоприбувшѣ зъ краю Василіяны — се чуемо першій разъ и не знаемо чи вѣрити сему або нѣ. Впрочѣмъ все есть можливе. Рада тутъ може бути тôлько одна: не записувати своихъ церковъ нѣ на бородатыхъ нѣ на оголеныхъ попôвъ чи бискупôвъ а записувати лишь выключно на громады. Хто зробить противно, може колись жалувати сего. Священики и епископы суть до часу тôлько, а церкви мають стояти вѣчно. Припустѣмъ, що теперѣшнѣ епископы и священики: униятскій, французкій та царославный суть найлѣпшѣ люде пôдъ сонцемъ, то зъ сего ще не выходить, щобы ихъ наслѣдники були такѣ самѣ. А що тогды буде? Що буде якъ епископы и священики схотять колись надуживати своеи власти, схотять гнобити народъ? Тогды не остане людямъ нѣчо другого якъ тôлько покидати старѣ церкви а будовати собѣ новѣ, поносити свѣжѣ кошты.

Намъ дуже дивно, що могуть бути такѣ епископы и священики христіяньскѣ, що настають на те, щобы люде записували на нихъ свои церковнѣ маетки. Тажь Исусъ Христосъ казавъ, що царство его не „отъ міра сего“ а такои самои засады повиннѣбъ держатись и его наслѣдники. На що и въ якôй цѣли жадають они такихъ записôвъ? Хиба тôлько на те, щобы мати контролю надъ людьми, держати людей крѣпко своихъ въ рукахъ. Та не треба забувати, що Богъ дае чоловѣкови вольну волю, отже тимъ больше его слуги не мають права ограничати людскои волѣ. Навѣть захоронене вѣрныхъ передъ „ересями“ не може тутъ бути причиною до такихъ записôвъ. Любовью а не силою повинный слуга Христовый управляти людьми. Такъ бодай робивъ Христосъ тай загально звѣстна е рѣчь, що силована молитва до Бога не иде анѣ силою не заведешь нѣкого до неба.

Що чувати въ свѣтѣ.

Почтовому скандалови у Вашингтонѣ нема кôнця нѣ мѣры... Майже що дня вôдкривають тамъ якусь нову неправильность, впадають на слѣды свѣжои ошуки, дефравдацій, пôдкупства и при тôмъ всѣ слѣдують, звычайно, новѣ арештованя, процесы и выдалюваня зô службы. Найбôльшу сенсацію выкликало послѣдными днями выдалене зô службы директора почтового департаменту гротевыхъ переказôвъ, Джемса Т. Меткальфа, котрый всегда уходивъ за дуже працьовитого и совѣсного урядника. Доказано ему, що такожъ мачавъ пальцѣ въ нечисту справу, а именно при робленю правительственныхъ контрактôвъ протегувавъ тѣ фирмы, зъ котрыхъ мавъ хосенъ. Мѣжь иншими вôдкинувъ найнижшу оферту Павла Германа зъ Родерфортъ, на доставу блянкетôвъ для почтовыхъ переказôвъ, а заключивъ контракъ зъ фирмою „Вінкупъ, Гелінбекъ, Крофодъ“ зъ Ню-Йорку, при котрôй працювавъ его сынъ. Ся фирма дуже богато жадала за доставу, въ наслѣдокъ чого тратила держава по 45 тысячь доларôвъ рôчно.

Кромѣ сего увязнено бувшого директора департаменту доручуваня листôвъ, вôдкрыто новѣ надужитя при выплатѣ пенсій, пôдкупства при именованю урядникôвъ и т. п. Четвертый помôчникъ генерального почтмайстра, п. Байстовъ, котрый переводивъ слѣдство въ тôй справѣ, каже въ своимъ рапортѣ, що въ цѣлôмъ почтовôмъ департаментѣ найшовъ страшнѣ безпорядки. Побрано тамъ платню за роботникôвъ, котрѣ нѣколи не працювали въ почтовôмъ департаментѣ, плачено урядникамъ, котрѣ нѣколи не урядували и принимано людей, котрѣ не мали нѣякихъ кваліфікацій. Однымъ словомъ — ошука и саламаха дуже погана! Дальше выказало слѣдство, що таке саме дѣяло ся въ Ню-Йорку, Чікаґо, Філаделфии и майже по всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ Сп. Державъ. Панове урядники, що звычайно купували собѣ уряды або за свои политичнѣ подвиги достали ихъ въ нагороду, намагали ся зробити на нихъ якъ найлѣпшій „бизнесъ“.

Ходить чутка, будьто-бы найвысшій правительственни круги порѣшили вôддати сю справу въ руки конгресу, позаякъ адміністраційнѣй власти самъ вмѣшаний въ надужитя и не могуть дати народови запоруки, що переведуть слѣдство совѣсно и безсторонно. Впрочѣмъ ту вже треба реформъ.

Грôзный страйкъ выбухъ на електричныхъ трамваяхъ въ мѣстѣ Річмондъ, Ва., а що больша половина жителѣвъ мѣста симпатизувала изъ страйкерами и гонила „скебôвъ“ немовъ заяцѣвъ, то губернаторъ, вѣрный слуга капиталістôвъ, покликавъ ажь 8000 міліціи для мнимого удержаня порядку. И вôйско дѣйсно робило вже „порядокъ“ при помочи оружя, бо дня 24. м. м. стрѣляло до страйкерôвъ и убило 6 осôбъ.

Се есть „порядокъ“ капиталістичного устрою! Безъ вôйска, оружя, куль, крови, трупôвъ, насильства и убійства вôнъ не може удержати ся, якъ рыба безъ воды.

Новый король Сербіи, Петро Карадьорджевичъ приѣхавъ до Бѣлграду дня 24. Юнія и радый та веселый засѣвъ на сербскôмъ престолѣ пôдъ именемъ Петра I. Що той престолъ полишила кровію его попередника, що по трупахъ вступавъ на него, се ему байдуже. Вôнъ теперь король „зъ ласки Бога“, а поза те нѣчого бôльше не бачить.

Першимъ дѣломъ нового короля было нагородити убійникôвъ пок. Александра и Драги и выдати проклямацію, котрою увѣряе сербскій народъ, що цѣле свое житє посвятить для его добра. Можна одначе сумнѣватись, що до щирости тыхъ слôвъ. Такъ говорять всѣ царѣ и королѣ, всѣ монархи и коронованѣ головы „зъ ласки Бога“, та мимо того нема нѣгде бôльшого горя и бѣды, якъ въ монархичныхъ державахъ. Гарнѣ слôвця нѣчого не коштують.

На щасте Сербы не такѣ глупѣ, абы слѣпо вѣрили королямъ и ждали вôдъ нихъ ласки. Зъ послѣдной революціи, схоснували они стôлько, що значно обмежили власть монархи такъ, абы не король, тôлько самъ народъ рядивъ собою. Король буде тамъ лишень ляльокою на престолѣ.

Телеграмы зъ Танджеру, въ Мароко, донесли оногды, будьто-бы тамошнѣ ворохобники втягнули въ засѣдку цѣлу армію султана, въ числѣ 6000 людей, и вырѣзали до ноги. Подробиць бракъ.

Повстане въ Венезуелѣ вже здушене. Такъ бодай доносили всѣ ґазеты. Тимчасомъ показуесь, що на мѣсце ґенерала Матоса выступивъ якійсь ґенералъ Роландо, котрый збирае коло себе повстанцѣвъ и збираесь дальше вести борбу противъ теперѣшного правительства.

Французкій президентъ Loubet вôдложивъ свою поѣздку до Италіи до слѣдующого року. Сенатъ французкій принявъ величезною бôльшостію голосôвъ законъ о 2 лѣтной вôйсковôй службѣ а комісія изъ депутованыхъ высказалась за усуненемъ дотыхчасовои умовы мѣжь Францією и Папою и за роздѣломъ справъ державы вôдъ справъ церкви. Звѣстный воздухоплаватель S. Damont пописувавъ ся въ Парижи зъ своимъ балономъ, при помочи которого ѣздивъ въ воздусѣ и выконувавъ рôжнѣ маневры, за що удостоивъ ся вôдъ зôбраныхъ оплескôвъ и овацій. Въ наслѣдокъ дощôвъ зôбрала рѣка Лоара и наробила шкоды на кольканацять міліонôвъ франкôвъ.

Угорскій міністры всѣ подякували за свôй урядъ, бо не могли собѣ дати рады въ виду сильнои опозиціи и розрухôвъ въ Хорватіи. Цѣсарь австрійскій вôзвавъ Стефана Тісу утворити нове міністерство.

Пôдчасъ послѣдныхъ выборôвъ до парляменту въ Даніи соціялісты выбрали 16 своихъ послôвъ. Бôльшôсть парляменту складаесь зъ прихильникôвъ уряду.

Російскій міністеръ вôйны гостить теперь въ Японіи, але Японцѣ хотяй принимають его гречно то однакъ рôвночасно оглядають свои фортифікаціи и порты на каждый выпадокъ... На мѣсце губернатора усуненого въ наслѣдокъ Кишиневскои рѣзнѣ настановлено князя Урусова.

ДОПИСЬ.

Зъ Шамокінъ, Па

Дня 16. юнія вôдбувъ ся въ парохіяльной рускôй школѣ въ Шамокінъ, Па., испытъ шкôльныхъ дѣтей, якій будь-що-будь выпавъ вдоволяюче пôдъ каждымъ взглядомъ. Дѣти добре читали и писали по руски, оповѣдали и декламували гарнѣ стишки, спѣвали народнѣ пѣснѣ, а старшѣ ученики пописували ся навѣть спорими засобами знаня зъ рахункôвъ и рускои граматики. Такъ, само зъ катехізмомъ и библійною исторією дѣти були знаменито обзнакомленѣ. Кожде зъ нихъ такъ смѣло и влучно вôдповѣдало на заданѣ собѣ пытаня, що ажъ мило было послухати.

Словомъ, зъ цѣлого испыту, такъ и слѣдно было, що мѣсцевый учитель, п. Мих. Бачиньскій и тамошный парохъ, о. Констанкевичь, не жалѣли труду нѣ працѣ, абы парохіяльну школу поставити на высочинѣ задачѣ. а тамошну руску молодѣжь выховати на чесныхъ людей и добрыхъ сынôвъ неньки Украины.

На испытѣ было присутныхъ богато батькôвъ и матерей, котрѣ зъ вдоволенемъ прислухували ся, якъ ихъ дѣточки вôдповѣдали и що умѣють. Зъ замѣсцевыхъ гостей бувъ звѣстный патріотъ, п. Ив. Глова зъ Екселсіоръ, о. Ст. Макаръ зъ Мт. Кармелъ и Сава Чарнецкій зъ Олифантъ, Па.

О. Макаръ промовивъ при кôнци испыту до дѣтей, заохочуючи ихъ теплими словами до науки, працѣ и пильности, бо наука и праця, се два могутнѣ чинники, котрѣ не лишь одиницѣ, але и цѣлѣ народы, доводять до могутности и славы. Треба лишень, щобы дѣти були слухняними для родичѣвъ и учителѣвъ, щобы приставали тôлько зъ добрыми дѣтьми, а до книжки заглядали навѣть и пôдчасъ вакацій.

Опôсля забравъ голосъ мѣсцевый парохъ, о. Констанкевичь. Вôдъ себе и въ имени парохіи подякувавъ вôнъ мѣсцевому учителеви, п. Мих. Бачиньскому, за трудъ и працю, положену для добра молодого поколѣня и для цѣлои парохіи. Зазначивъ также при тôмъ якъ тяжко приходить ся въ Америцѣ учити дѣти, заохотивъ дѣтей до науки и чемного поведеня, а звертаючись до родичѣвъ, вказавъ имъ, що въ Америцѣ все горне ся до наукъ, тому и они повиннѣ се тямити. Нашимъ святымъ обовязкомъ не жалѣти выдаткôвъ на науку для нашихъ дѣтей, бо въ нихъ лежить будучнôсть наша и нашои вôтчины.

Испытъ закôнчено молитвою и роздѣленемъ нагородъ.

Не можь также помянути мовчанкою сю обставину, що школьна саля была дуже гарно прикрашена, а дѣти принесли зъ собою кôлькадесять букетôвъ зъ живыхъ цвѣтôвъ, котрѣ опôсля роздѣлили на памятку помѣжь присутныхъ гостей.

Ч.

Читайте.

Мітинґъ братства св. Петра и Павла въ Dunlo, Pa. вôдбуде ся 5-го Юлія въ домѣ п. Ю. Гамаша. Вкладка до братства и до „Союза“ лишь 1.20 на мѣсяць. Новыхъ членôвъ радо приймемо.

А. Шурай, секретарь.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера.....................И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радци:
М. Турокъ.....................Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....................Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ.....................Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь.....................McKeesport, Pa.
Андрей Добошь..........Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ.....................Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комисія:
о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

56 членôвъ приступило до Союза въ Minersville, Pa. дня 21 Юнія. Славно Майнерсвилъ!

Оголошене.

Брацтво Успенія Пр. Богород. въ Алеґені, Па., вôддѣлъ въ Р. Н. Союзѣ 56, повѣдомляе всѣхъ членôвъ, щобы ся доставили на пôврôчный мітинґъ дня 5-го Юлія 88 McClure Ave о год. 2. пополудни. Понеже буде два дни святъ, отже и плейзовй члеґы мають ся доставити на той мітинґъ. иначе будуть караній. Новыхъ членôвъ буде ся принимати. Лишь 50 центôвъ вступного. Старайте ся, котрй еще не належите до нашого брацтва и до „Союза“ прійти на мітинґъ а пріймемо васъ и будете забеспеченй въ разѣ смерти або калѣцтва.

И. Герляхъ, предсѣдатель.

Важне! Дуже важне!

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя въ Monessen, Pa. буде принимати въ мѣсяцю Юнію и Юлію 1903 року новыхъ членôвъ без вступного. Братство се належить до Р. Н. Союза. Русины въ Monessen, Pa. и околицѣ не тратьте доброи способности и приступайте до нашого братства та забеспечайте себе и свои родины. Приступайте и до Союза, бо то есть найлѣпша наша руска орґанѣзація. 15

Братство св. О. Николая въ Auburn, N. Y. (засноване 1900 року) буде принимати новыхъ членôвъ на пôврôчнôмъ мітинґу

дня 12-го Юлія 1903 за зниженымъ вступнымъ.

Мітинґи вôдбувають ся въ кожду другу Недѣлю по першôмъ въ гали на Warren St. № 17. На пôврôчный мітинґъ мають явитись всѣ члены братства такъ мѣсцевй якъ и зъ плейзôвъ. Буде радитись о дуже важныхъ справахъ. Русинôвъ не належачихъ до жадной орґанізаціи або братства, просимо прійти на мітинґъ и вступити до нашого братства.

Михайло Полянскій. предсѣдатель,
Антоній Зибанъ, 141 Clark St., секретарь.

ОГОЛОШЕНЕ.

Безъ вступного
буде принимати
Клюбъ 4-охъ Михайлôвъ.
(Вôддѣлъ 70 Р. Н. С.)
новыхъ членôвъ
въ пятницю дня 3 го Юлія 1903 о год. 8. вечеръ на мітинґу мѣсячномъ въ гали пôдъ 38 Grove str. въ Jersey City, N. J.

Пріймае ся тôлько чесныхъ Русинôвъ- американцѣвъ. Людей нечесного характеру не пріймае ся.

Андрей Сандовичъ, предсѣдатель.
Мих. Келичава, 144 Morris str., секретарь

Дальше справоздане касове зъ жертвъ зложеныхъ на Р. Н. Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ.

Мих. Сидоръ, Джерзи Сіти, Н. Дж.	1.00
Петро Ренчковскій, Когузъ Н. Й.	1.00
О. Ал. Улицкій, Ансонія Конн.	10.00
Бл. п. о. Антôнъ Бончевскій, записъ	200.00
Процентъ въ банку	15.00
Разомъ	$227.00
Станъ касы зъ перенесеня	708.00
Разомъ	$935.00
Розхôдъ	5.00
Загальный станъ касы зъ днемъ 17. Юнія 1903 р.	$930.00

За Комітетъ тов. Р. Н. Дôмъ Еміґр.
Н. Пôдгорецкій, предс.
Лазоръ Сиротякъ, касіеръ. Конст. Кирчôвъ, секр.

Дальшй жертвы на руску лемковску бурсу въ Новôмъ Санчи, Галичина, зложили слѣдуючй:

О. Ник. Пôдгорецкій зъ Jersey City, N. J.	$10.00
Вже квітована сума	$75.20
Зôбрано доси	$85.20

Посылайте жертвы на адресу:
Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

БАЛЬ

Братства св. Пророка Иліи, число Р. Н. Союза 40, вôдбуде ся дня 4 Юлія 1903, въ SCRANTON, PA., на С. Вашинґтонъ Евеню въ гали п. Jacob Harris.

Тикетъ 25 ц.

Хтобы зъ членôвъ братства не явивъ ся на сей баль заплатитъ $1.00 кары.

2 Лешко Демко, секретарь.

Надôслане.

Почтенна Редакціе!

Прошу помѣстити вôдъ мене отсе спростоване и подати его до публичнои вѣдомости читателямъ »Свободы«. Въ числѣ 22 »Правды« було писано, що я о своимъ имени пôдъ протестомъ зъ Нюйорку нѣчого не знавъ, на що мôгъ бымъ присягнути. Отже въ имени правды подаю читателямъ »Свободы« до вѣдомости, що я знавъ що протестъ бувъ пôсланый зъ моимъ именемъ на щомъ ся згодивъ безъ жадныхъ намовъ. Такожь питаю п. редахтора вôдъ »Правды« чому вôнъ не написавъ на мене, що и я бравъ слюбъ въ лютеранскôмъ костелѣ тôлько И. Иарилякови тое закидае?

Я бы радивъ пану редахторови, щобы троха мавъ бôльше розуму въ головѣ якъ до теперь а не мѣшавъ ся въ нѣчіи домовй або родиннй справы. Коли хочете писати що про людей, то описуйте и критикуйте ихъ публичну, народну роботу, а не мѣшайте ся до домовыхъ справъ, бо уважаю васъ за троха бôльше якъ пастуха, то щобы и другй васъ за пастуха не уважали.

На тоту мою заяву пôдписую свое имя власноручно.

Грицъ Партко.

Надôслане.

Нюйорска „казета“ и ей приятель правдолюбъ зъ Jersey City знову порядно збрехали въ ч. 23 Той правдолюбъ вже нераз очернювавъ въ „казетѣ“ нашого священика, а е наконецъ вже не можучи що збрехати на о. П., то зъ гадивъ своимъ довгимъ рыломъ до нашого, якъ вôнъ зове, бідничого клюбу, „Чотырохъ Михайлôвъ“. Пане правдолюбе, та чому ты не пôдложивъ правдивого своего имени пôдъ своею дописею? Для чого боишь ся свѣтла? Чому ты не подавъ имени того члена „клюбу“, котрый побивъ свою матѣрь? Чому ты неподавъ котрый членъ зôставъ калѣкою и зъ якои причины? Значить, ты не хочешь або не можешь написати правды, бо ты хочешь лемъ рыти межи народомъ, але уважай, бо тому що рые то дрôть закручають, отже якъ будешь рыти въ нашôмъ „клюбѣ“ то уважай на дрôть. Мы члены клюбу добре знаемо чому тобѣ такъ не довподобы нашъ клюбъ. Тому, бо члены клюбу не пристали до вашого „Об-ва“ и нехотять слухати такихъ проводирѣвъ якъ редахторъ „Брехнѣ“, але всѣ члены пристали до Р. Н. Союза. Бо хоть мы молодй, але знаемо лѣпше якъ „правдолюбъ“ де есть правда и справедливôсть. Наконецъ пишешь: Блаженъ мужъ иже не идеть на совѣтъ нечестивыхъ, а мы додамо и тотъ, котрый не пристае до Об-ва и не читае „Правды“.

Михайло Келичава, секретарь клюбу.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Липень

2	Ч.	Юды ап., Зосима
3	П.	Методія
4	С.	Юліяна муч.
5	Н.	4 по Сош. Евзевія
6	П.	Агрипины муч.
7	В.	Рожд. Йоана Хрест.
8	С.	Февроніи

— **Закладъ** причиною смерти. Въ Лабовѣ, мѣсточку новосанчѣвського повѣта, прійшли три господарѣ Илія Дубра, Сидôръ Пелярчукъ и Ваньо Вислоцькій до шинку Якова Фрея та казали дати собѣ вина. При тôмъ Дурба заложивъ ся зô своими товаришами о 20 кор., що самъ одинъ выпе 2 лѣтры вина и пôде домôвъ самъ одинъ безъ провôдника. Товаришѣ згодили ся на то и заплатили Дурбѣ двѣ лѣтры вина. Дурба випивъ; але й на мѣсци згинувъ. Пелярчука, Вислоцького, шинкаря Фрея и его жѣнку Рухлю потягнено до судовои вôдвѣчальности. — Подôбно стало ся въ Печеніи, пов. перемышлянського. До сельськои крамницѣ посходили ся парубки и рада въ раду, хто з'ѣсть наразъ три бохонцѣ хлѣба по 7 кр. До заклалу ставувъ 23 лѣтный Иванъ Мелешко, котрый пôднявъ ся з'ѣсти хлѣбъ, а заплатити мавъ Федько Гупало. Мелешко взявъ ся до хлѣба, але вже другого бохонця не мôгъ доѣсти. Зъ болемъ въ животѣ пôшовъ до дому и потôмъ черезъ кôлька днѣвъ жалувавъ ся, що слабый. Не помôгъ анѣ лѣкарь, що его кôлька разôвъ привозили, анѣ рôжнй бабы. Ивана Мелешка мусѣли вôдвезти до шпиталю у Львовѣ, де въ короткôмъ часѣ черезъ свôй нерозумъ и померъ.

— **Живцемъ** замурована. Зъ Баку (Росія) доносять, що двохъ замаскованыхъ людей напали на одного муляра завязали ему очи, всадили на вôзъ и завезли до незнаного дому. Тамъ розвязали ему очи и пôдъ загрозою смерти казали замуровати живцемъ якусь жѣнку, що зъ перестраху тряслась якъ листъ и була бѣла якъ полотно. Коли муляръ боячись смерти виконавъ приказъ, завязали ему назадъ очи и вôдвезли на давне мѣсце, почêмъ чимъ скорше гетъ вôдѣхали. Муляръ повѣдомивъ про все сейчасъ поліцію однакъ доси всякй пошукованя поліціи показались безуспѣшными.

— **Рôчницю** кровавого страйку обходила 1-го Юнія соц. демократична партія у Львовѣ. Рôкъ тому улицѣ мѣста Львова були дивовищомъ грôзныхъ подѣй. Довготреваючій страйкъ будôвельныхъ робôтникôвъ перемѣнивъ ся тодѣ въ уличнй розрухи, котрй зберѣгачѣ публичного ладу и спокою, узброенй въ шаблѣ та манлѣхеры, усмирили такъ ревно, що убили пятьохъ людей а кôлькадесятьохъ тяжко поранили. Память тыхъ жертвъ почтила робôтнича партія торжественно. О 3-ой годинѣ пополудни зôбрало ся около 2000 народа на жидôвскôмъ кладовищи, де спочивають двѣ жертвы торôчныхъ кровавыхъ подѣй, и по выголошеню чотырохъ промовъ, рушивъ похôдъ черезъ мѣсто на Лычакôвске кладовище. На передѣ несено символъ працѣ, — лопату, вкрыту жалôбною ґазою и два вѣнки, терновый та дубовый. При цвинтарныхъ воротахъ похôдъ числивъ поверхъ 10,000 осôбъ. На могилѣ трехъ жертвъ христіяньского вѣроисповѣданя выголошено знову чотыри промовы, зъ того двѣ по руски (п. Вѣтикъ именемъ партійныхъ робôтникôвъ и п. Меленъ именемъ академічнои молодѣжи тои-жь партіи.) Зъ кладовища розôйшли ся участники обходу при сьпѣвѣ „марсиліянки“ та иншихъ соціялістичныхъ пѣсень.

— **Оскаръ** Алберть родомъ зъ Кошицъ на Угорщинѣ, бувъ аґентомъ Міслера зъ Бременъ и Фалька зъ Гамбурґа. Вонъ намавлявъ людей до еміґраціи и за се засуджено его на 5 лѣтъ арешту. Въ Пряшевѣ (Угорщина) заарештувала поліція такожь еміґраційного аґента Криштофа Тузека. Тузекъ правдоподôбно такожь буде засудженый.

— **Новый** карный законъ для Росіи затвердженый царемъ 4-го Апрѣля сего року кромѣ малыхъ змѣнъ не дуже рôжнить ся вôдъ старого. Законъ сей задержуе тяжкй кары за політичнй и религійнй „проступки“ а такожь каже, (сего не було въ старôмъ законѣ), що участникôвъ демонстраціи и страйкôвъ можна карати битемъ! Значить еслибъ въ Росіи лучивъ страйкъ такій якъ минувшого року въ Пенсилвеніи при твердôмъ углю, то кождого страйкера пôсля затвердженого царемъ права могли бы бити, если бы не схотѣвъ ити до роботы.

— **Збили** ся коло Реймондъ Айова, особовый тренъ зъ фрейтомъ, въ наслѣдокъ чого згинуло 10 осôбъ.

— **Адвокатъ** Wales зъ Бинґгемтонъ Н. Й. скаржить президента Сполученыхъ Углекопôвъ Мичела о $200 000 доларôвъ вôдшкодованя будучѣ то за те, що Мичель послуговавъ ся его радою при закінченю послѣдного углевого страйку. Мичелъ каже, що вôнъ Вейлса не бравъ за адвоката для Юніи а вся робота яку Вейлсъ робивъ для юніи — се було написане однои прозьбы, що не могло коштувати бôльше якъ 15 до 20 мінутъ часу и за котру Мичелъ згодивъ ся Вейлсови дати вже 50 доларôвъ. Якъ видно, то п. Вейлсъ хотѣвъ бы натягнути майнерску юнію, пытане тôлько чи ему се удасть ся.

Американьскй паперы. Юнайтедъ Стейтсъ Дистриктъ Кортъ надъ почтою въ Скрентонъ засѣдае майже кождого дня въ роцѣ и выдае паперы. Хто хоче дôстати паперы може прійти зô свѣдками до сего корту и дôстати паперы таки того самого дня. Потреба однакъ повѣдомити о своимъ приходѣ впередъ клярка E. R. W. Searle, Federal Bldg., Scranton, Pa., щобы вôнъ мôгъ все приготовити до переслуханя. 21

Кумъ Грицъ и Фецко.

Гр: Ґудъ івнінґъ:

Ф: Добрѣ, добрѣ, якъ вы ся маете?

Гр: Та бодай васъ, та я до васъ по анґліцки а вы до менѣ по свому...

Ф: Та бо вы знате, же я по анґліцки не знамъ.

Г. Та десте тамъ ходили, куме?

Ф. А ходивъ емъ бандуры видѣти. Тамъ емъ на берѣжку кусъ посадивъ, але, выбачте, негноено, то незнамъ чи дашто буде...

Гр. Яке, яке? – Бандуры? може компері?

Ф. Та по вашому компері а въ насъ бандуры зовутъ. Та бо и тоты бандуры мають назвиско: бандуры, компері, картофлѣ и Богъ зна якъ еще.

Гр. Та бо то и людей, насъ Русинôвъ, розмаитѣ называють. Знате, якъ я пришовъ до Америки то звали насъ унiятами, потомъ якисима калакутами а теперь гардикалами.

Ф. Та то не гардикалами, але радикалами; теперь насъ акуратъ по правдѣ зовутъ.

Гр. А знате, куме, же колиси тамтой зимы еще десь въ Февруару написала нюйорска „казета“, же перше въ краю Русине ся называли червеноносами...

Ф. Га-га-га! Червеноносами? Тамъ и таке не чувъ. Та то певно лемъ самъ редахторъ змыслѣвъ. А не знате, хто есть тимъ редахторомъ той клапачки?

Г. Та якиси тхоръ чи вихоръ...

Ф. О-о-о! Та то тотъ може, што колиси бувъ въ Мейфілдъ?

Гр. Тотъ. То вôнъ тоту клапачку выдае. Знате, же то такій якъ недобрый песъ, та вôнъ вшиткихъ людей описуе. Вôнъ ажь нашого священика въ Ансоніи описавъ а певно за то, же до його партіи не приставъ.

Ф. А што тамъ веце было писано?

Г. Та же священикъ документôвъ не мае.

Ф. А хиба вôнъ до того, щобы документы дозиравъ? Ту суть таки, що того дозирають. Найлѣпше пай бы вôнъ свого смотривъ а до чужого носа не заваджувавъ.

Гр. Знате, куме, же якъ я бувъ еще въ краю та люде повѣдали, же песъ мае пôдъ язикомъ таку жилку, а жебы му вырѣзавъ тоту жилку табы ся не встюкъ, то панове дають вырѣзувати своимъ псімъ.

Ф. Та и тотъ тхоръ чи якъ му тамъ, же бы бувъ доброго пана псомъ, табы му може давъ вырѣзати та бы ся не стѣкавъ а вôнъ лемъ такъ якъ тотъ песъ, што оне нихто недба, то ходитъ по селу за лупами та млинцѣ вылизуе або хоцъде до коморы ґвôйде та зъ боденки выжре молоко а и што найде. А ґаздиня кедъ выйде то лемъ на ню зубы вышкирить тай бокомъ, бокомъ тай втече, лемъ кедъ на не хлопъ трафитъ та го попредаковъ бѣдовъ... То и тотъ тхоръ такій.

Гр. У насъ бувъ такій песъ.

Ф. А што ся зъ нимъ стало?

Гр. Хтоси му шмаривъ горячу комперу тай ся встюкъ. Але въ нашôмъ селѣ нѣкого не покусавъ.

Ф. Я мыслю, що и тотъ тхоръ въ нашôмъ плейзѣ ничь не зробить хоцъ якъ буде брехавъ.

Пôдслухавъ Юрко въ лѣсѣ.

Где есть?
Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперѣдъ.

Де есть?
Митро Ореничь, зъ села Новосѣлки, пов. Лѣско, Галичина. Приѣхавъ до Америки 4 роки тому назадъ. Робивъ свого часу въ Jersey City, N. J. Шукае его братъ Hnat Orynycz, Box 116, Whippany, N. J.

Гей Русини! чи знаєте вы дорогу до дешевого и доброго купця? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаєте. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднійшій сторъ зъ убраніями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найкрасшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдноѣ бабки на весѣлю.

Dr. A. BACEWICZ,

917 Capouse Ave. — Scranton, Pa.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса. Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и англійски.

Має такожъ свою аптику.

Хори могуть его бачити въ аптицѣ мѣжъ 8 годиною рано а 7 вечеръ.

Новый телефонъ 756.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджає только кождого понедѣлка и четверга вôдъ години 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскій въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правні паперы и повномочія.

Гр. ЖУРАВЪ и Ал. ГОРБАЛЬ

—мають—

знаменито заряженый готель въ Derby, Conn., близько дипа. 94 Main Str.

Всѣ знають Грица и Дешка, бо они добрі Русины! Обслужать васъ скоро и гречно. Товаръ мають добрый. Порадять краянамъ куда, де и якъ удаватись въ справахъ грунтовыхъ въ старôмъ краю. До свого закладу до свого! Вже бы часъ и своихъ спомагати. Такожъ посылають грошѣ до всѣхъ частей свѣта тано, скоро и безпечно, бо заложили кавцію (заруку).

РЕСТАВРАЦІЯ И БАВАРНЯ

TROMETTER'S

(Трометтеръ)

при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна достати тамъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы приладжоеній на европейній способъ, дуже смачно. Услуга солидна. Окремы комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливи напитки. Цѣна дуже низка.

Новоурядженый Рускій Готель

СЕМАНА БАРНЫ

100 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

Зайдѣтъ до него, а обслужить васъ скоро и чемно та удѣлить вамъ добру пораду во всѣхъ справахъ. Напитки все свѣжй, а цигара зъ найславнѣйшои рускои фабрики; великй шклянки пива а до того „free lunch“. Галя на мітинги и рôжни забавы. Вступѣть, не пожалуете.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts. SHAMOKIN, PA.

Маю завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого гатунку.

Браты! запомагайте у свого!

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся до Митренко;
Готель, виску, пиво має,
Новый склянки доливає
6 цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь нового дѣлає, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяти!

Важне!

Хтобы мавъ яку-небудь справу до залагодженя въ старôмъ краю, якъ: продажа ґрунту, справа спадкова, сплата довгôвъ, спроваджене грошей, пашпорты, справы вôйсковй и всякій иншій справы, що мусять переходити черезъ руки консуля, най удасть ся до **ЮРІЯ ХИЛЯКА** на адресу: Geo. Chylak, Box 368 Olyphant. Pa.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки

Офіс: 3 N. Shamokin Str SHAMOKIN. PA — Телефон Nr 1673

Для кого маєте удаватись до чужихъ, если

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЬ,

Судія покою и публичный нотарь,

Залагоджує всякій судовій справы, контракты спадки, выробляє повномочія и контракты купна въ Галичинѣ и Княжествѣ Познаньскôмъ.

Посылає грошѣ до всѣхъ частей свѣта по цѣнахъ курсу.

Real Estate. Продає домы, лоты и позичає грошѣ на будову домôвъ. Асекурує вôдъ огня въ найлѣпшихъ компаніяхъ.

VICTOR WILUSZ,

205 Washington Str.

JERSEY CITY, N. J.

Така выгôдна рѣчь, котру такъ легко можете купити. выплатить ся кождому мущинѣ, що має волосє на головѣ. Вôнъ обстрижесь нею 3 до 4 разы а вже машинка выплатить ся єму и цѣлй роки може стричи ся нею даромъ.

Добру машинку до стриженя пошлемо Вамъ за **75 центôвъ.**

Лѣпша машинка, якою можете стричи волосє нижше або высше. якъ лишь загадаєте, коштує $1·45. До кождои машинки додаю даромъ одну красну рѣчь

Замовленя пишѣть до:

S. Keltonik

PUNXUTAWNEY, PA.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляє бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.

W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Сегодня добрй часы!

Коли бажаєте выставити гарный нагробникъ на могилѣ померших але дорогихъ Вамъ осôбъ, то пишѣть до насъ по илюстрованый цѣнникъ хрестôвъ. Нашй хресты є сильнй, гарнй и моднй. — Прекрасно выкôнченй, украшенй срѣбломъ або позолочуванй. — Зъ розпятемъ Христа и зъ вôдливаными буквами тай зъ надписею померщого, якои лише захочете.

Адресуйте:

N. Y. Cemetery Monumental Co.

Punxutawney, Pa.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясеній. Такожъ робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантує.

Глухоту

також шум в ушах лічить в найкоротшім часі. За тануціну Пишить сейчас. Всякі поясненя даром. Лічимо навіть слабости. котрі взагалі вважають невилічимими. Одинокий заклад сего рода в Америці Руска клініка St. Louis, Mo., 2933 Henrietta Str.

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?

Дуже часто пытаєшь самъ себе!

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ“

вôдповѣсть тобѣ.

Чоловѣкъ звычайно навѣть не выображає собѣ, сколько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

Тои величины.

АМЕРИКАНЬСКІЙ

„ПЕДОМЕТЕРЪ“

мѣряє и записує кождый твôй крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо єсть тымъ, чимъ „Ціклъометеръ“ для біціклісты.

Всѣ граючй въ пилку, турісты, подорожнй а властиво всѣ, котрй ходять пѣшки потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА“: єго можна носити въ кишени, бо єсть такои величины и выглядає подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ“ коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашъ може рôвнатись зъ кождымъ, єсть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна єго лише

оденъ доляръ.

Єго можна урегулювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимо. Єсли не можете єго дôстати въ вашôмъ сторѣ. то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, если зашлете намъ одного доляра на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,

LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо аґентôвъ.

Бачнôсть робôтники!

Найлѣпша и найтаньша годинка для робôтникôвъ лише - - - $1.45.

Ся годинка є зроблена зъ оксидованои стали, є цѣлкомъ чорна, лише ручка, числа и прикраса на циферблятѣ суть золотй. Сама ся натягає, замыкає ся такъ добре, що анѣ порохъ анѣ вода не зайде до неи, а часъ показує акуратно такъ якъ и годинка за 40 долярôвъ. Кожда годинка зъ осôбна є выпробована, зреґульована и заґварантована.

Не ма лѣпшои годинки для робôтникôвъ.

Хто зашле напередъ грошѣ, дôстане годинку на почтѣ безъ жадной доплаты. Хто хоче заплатити грошѣ по одержаню, най пôде до найближшого експресъ-офісу, а вôдъ експресу мусить самъ заплатити. Хто 2 годинки наразъ замовить, дôстане яко дарунокъ красный молитвеникъ, оправленый въ шкôру.

Ch. J. Kapoun Co.,

1015½ Collins St., : . . . JOLIET, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $4,000.00

Заряджують нимъ

Н. Габура, М. Колодѣй и М Пелякъ.

Иванъ Глова

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя. якъ такожь можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылає такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продає шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Одна нова дорога и способъ къ правдивому лѣченію людскихъ слабостей.

За послѣднихъ десять лѣтъ докторы неустанно працювали на томъ, чтобъ вынайти такій способъ къ лѣченію такихъ слабостей, которыхъ до теперь лѣкарское знаніе и наука не были въ состоянiи ихъ вылѣчити

Каждый одинъ изъ тѣхъ-то докторовъ ину немощь студовалъ, а теперь, коли ихъ такъ долга и трудна праця студованія увѣнчалась успѣхами, сами тѣ лѣкарѣ, — которыи уже 31 лѣтъ дѣлаютъ въ публичности, теперь всѣ споились и заложили одно великое лѣкарское общество подъ назвою:

National Medical Association

(Отпорученное правительствомъ Соедин. Штатовъ),

а тому-то обществу главнымъ предводителемъ и управителемъ есть **докторъ Е. Г. Драки** (E. G. Drake), главный управитель ньюіоркскихъ и пенсильваньскихъ лѣкарскихъ университетовъ. Есть онъ 65 рочнымъ мужомъ, съ острымъ розумомъ, великой науки а уже 38 лѣтъ працуетъ на полю публичности съ великимъ и удивительнымъ успѣхомъ.

Тутъ помѣщена фотографія его цѣложитной подобѣ доктора Е. Г. Драки, который просвою велику ученность и свои свѣтлыи успѣхи которыи осягнулъ на полю лѣкарства, одноголосно былъ избранъ за глав. лѣкарского управителя повыше спомнутого общества.

NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION имѣетъ на каждую хвороту особного доктора а кто-либо о помощь пишетъ, его слабость есть цѣлымъ обществомъ лѣкарскимъ розбирана подъ предводительствомъ главн. лѣкаря, ибо есть то *неимовѣрнымъ, чтобъ одинъ докторъ въ состоянiи былъ всѣ слабости личити.*

Общество тое имѣетъ къ каждой хворотѣ особистого доктора-специа-листу. Докторъ Е. Г Драки, который есть главнымъ докторскимъ велителемъ того-то общества, въедно съ цѣлымъ сборомъ лѣкарскимъ обсудятъ недугъ хворого и *дадутъ ґваранцію на то, что будетъ вылѣченъ.*

Каждый подвлавшій якому ни-будь недугу хворотъ можетъ быти певный, что будетъ вылѣченъ. Тотъ хорый, который удасться съ своєю хворотою о помочь до насъ, въ наше общество, той платитъ лишь одинъ разъ, а тое не дѣлаетъ разницы, якъ долго онъ хворый и якъ его хворость опастно застарена-занедбана, но най лишь сполягнется на насъ, т. е. на наше общество, а будетъ вылѣченъ-выкурованъ

На челѣ общества NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION стоитъ той славный лѣкарскій знатокъ. который съ цѣлымъ его лѣкарскимъ сборомъ лѣчитъ кажду хвороту, хотя была бы ова якой нибудь назвы и якъ долго застарена—занедбана.

НЕДУГИ КОЖИ (ВЫСЫПКИ) | ПОЧКИ | НЕРКИ | МУЖЕСКИ И ЖЕНСКИ НЕДУГИ

УШИ | ХРЕБЕТЪ И ЛАДВІИ | ВСЯКІИ ДИТЯЧІИ НЕМОЩИ | ТАЙНЫИ НЕМОЩИ | НОСЪ

ГЛИСТЫ | МАТИЦЫ | РАНЫ | НЕРВЫ | ЛЕГКИ | КИЛЫ | ПЕЧУНКИ | ГОСТЕЦЪ

СЕРДЦЕ | КАШЕЛЬ | ЖАЛУДОКЪ | ЗОЛОТА ЖИЛА | ПЕРСИ | ГЛАВА

Тѣ всѣ повыше спомнуты слабости-хвороты въ короткомъ часѣ могутъ быти вылѣчены.

Если чуетесь быти хорыми, то неодкладайте нѣ одного дня, лишь скоро пишѣть на адрессу National Medical Association а о всемъ получите найлучшіи поясненія по русски или по словенски писаны. Одинъ листъ есть достаточно, чтобъ описати Вашу немощь, Вашу хвороту или болѣзни, а на все тое получите въ Вашемъ родномъ языку одповѣдь.

Пишѣть по словенски или по русски.

УРЯДОВЫИ ГОДИНЫ: Въ роботный день предъ полуднемъ отъ 10-ой годины до 1-й, а по полудни отъ 2 до 5. Въ недѣлю и свято отъ 10 до 2.

ЛИСТЫ ТРЕБА АДРЕССОВАТИ.

Dr. E. G. DRAKE, главный лѣкарскій управитель

NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION

34 West 26th Street, NEW YORK.

„О май ґали, о байґали, тажь то є друкованый листъ.“

Зашлѣть почтову марку по великій, новый, илюстрованый катальоґъ рускихъ и польскихъ друкуючихъ машинокъ, гармонійокъ, граючихъ и кукаючихъ годинниковъ и иншихъ много до зачудованя интересованыхъ новостей.

Адресуйте листы:
S. KELTONIK,
PUNXUTAWNEY, PA.

J. A. QUINN,

Одинокій погребникъ и бальсамовачь въ тыхъ сторонахъ. Мешкае на Ridge Str., Lansford, Pa. Людей, що мешкають въ Nesquehoning, Coaldale, Hauto, Summit Hill и Lansford обслужить чесно, тано и скоро.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звѣдки вонъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!..
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

ST. HERMAN'S BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, ѣôдзнаки, хоругвы, униформы.
Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣляке мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И по руски, по словеньски,
Поанґлицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ добрôй справѣ всегда справный,
За рускій нарôдъ крѣпко стоить,
Вражды люцкой ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що єго тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакуе,
Бучерня чиста, ажь ся серце радуе.

Справедливе чудо у тôмъ люде е,
Що такъ смачного мяса нѣгде не е;
Другй бучеры дуже жалують,
Що у Югаса всѣ люде купують,

Мы, Руснаки не жалуемо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Що хто вôдъ Югаса мяса скоштуе,
До смерти не пересмакуе,
Смакъ найлѣпшій вôдъ всього,
Зъѣвбысь й вола цѣлого.

Тожь милй братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣтъ
Добре, тано, справедливо,
Чисто, смачно и уптиво!

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо єсть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

ДІЯМЕНТОВЫЙ ЕЛЄКТРИЧНЫЙ ХРЕСТЪ,

званый также хрестомъ Вольта, зôставъ вôдкритый кôлька лѣтъ тому въ Австріи. а задля своихъ великихъ прикметъ розповсюдипвъ ся скоро въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нынѣ уважають єго за найсильнѣйше средство противъ ревматизму и другихъ слабостей.

Електричный Діяментовый Хрестъ лѣчить ревматизмъ мускулôвъ и суставôвъ, невралгію, болѣ въ цѣлôмъ тѣлѣ, нервовôсть, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гістерію, паралѣжъ, трясене, ударъ, епілепсію, танець св. Віта, пальпітацію, нервовый бôль головы, и всѣ слабости нервового системy. Єго добродѣйный впливъ видно вже по кôлькохъ годинахъ, хотяй часомъ треба на него ждати кôлька день.

Коштуе доляра, при чѣмъ ґарантуе ся, що принесе стôлько корысти, що найлѣпший електричный поясъ, що коштуе 15 або 25 рази тôлько. Нѣхто въ родинѣ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Електричного Хреста, сего найлѣпшого средства противъ слабостямъ. Пришли доляра, а мы пôшлемо тобѣ оплаченый оденъ Електричный Діяментовый Хрестъ або 6 за 5 долярôвъ. Тисячѣ листôвъ вôдъ осôбъ, котрыхъ вылѣчивъ сей Хрестъ, суть достаточнымъ доказомъ єго силы. Ось два зъ нихъ: Малам болѣ черезъ много лѣтъ; теперь єсмь здорова. Діям. Елект. Хрестъ вылѣчивъ мене. Каролѣна М. Пітерсенъ, Riechfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Пан. ве: Вже 3 мѣсяцѣ ношу Діямент. Електр. Хрестъ. Давнѣйше мавъ я болѣ въ моихъ плечахъ, такъ що не мôгъ грати на скрипцѣ. Теперь чуюсь зовсѣмъ добре. Зъ поважанемъ. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Панове: Въ залученю посилаемо Вамъ $5.00 на пять електричныхъ крестôвъ. Тй, котрй мы передше одержали приносять чудесну помôчь. Просимо прислати якъ нейскорше. — СЕСТРЫ БЕНЕДИКТИНКИ. 2824 Douphine str. New Orleans, La.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72.
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше ку[illegible] шифкарту.

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНЫХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ ВАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, нікелеве викінчене, зреґульовану з письменною ґаранциєю на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну **$40 щирозолотій годиниці.** Всім любителям тої кляси годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 преґарну шпильку до машлі з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнірика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відслання назад на наш кошт єсли не подобають ся. Де ніт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане єще кишенковий ніж даром і всі річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єсли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопеску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

ПОМОЩЬ ХОРЫМЪ!

КТО И ЩО ЕСТЬ ПРОФЕССОРЪ КОЛЛИНСЪ И ЯКЪ ОНЪ ЛѢЧИТЪ ХОРЫХЪ.

Каждый человѣкъ повиненъ знати що то близшого о лѣкарѣ, которому онъ свое здоровлье, ба и свое житье повѣрилъ. Есть много такихъ, которыхъ **Профессоръ Коллинсъ** вылѣчилъ, якъ того доказуютъ тысячи а тысячи писемъ отъ нимъ вылѣченыхъ пацієнтовъ, которы его и добре познаютъ, но и все новы а новы пацієнты къ нему горнутся о раду а тіи вправдѣ будутъ потѣшены, если щого больше о нимъ дочитаются.

ПРОФЕССОРЪ КОЛЛИНСЪ все смотритъ зъскати собѣ довѣріе у хорыхъ, перше доки бы началъ ихъ лѣчити, и проситъ, щобъ хоры ничь не затаѣли передъ нимъ; онъ хоч[е] знати все, щобъ могъ цѣлковито знати станъ пацієнта. Прото есть онъ къ ка[ж]дому ласкавый и пріятный. Кто его отвѣдае, то каждый найде у **Профессора КОЛЛИНСА** на[й]лучшого пріятеля. Его дуже тѣшитъ если терплящому въ якой-будь хоротѣ може помо[чи]. **Профессоръ КОЛЛИНСЪ** властне теперь есть въ цвѣтущомъ станѣ мужескомъ и славится сво[имъ] здоровлемъ—а въ здоровомъ тѣлѣ здоровый духъ перебывае.

Профессоръ Коллинсъ много роковъ студіовалъ медицины и цѣлый свой молодый вѣкъ посвятилъ тѣмъ студіямъ, въ которыхъ онъ дуже интересовался а ажь познѣйше началъ лѣчити хорыхъ въ шпиталяхъ а потомъ въ своимъ приватномь заведенью. Глубокими студіями и практикою присвоилъ собѣ познанье лѣковъ и хоротъ на только, що теперь дуже легко познае онъ кажду хороту зъ опису въ письмѣ а лѣкъ на кажду хороту знае онъ напамять. При томъ есть ему на великой помочи природомъ ему дана память. Профессоръ КОЛЛИНСЪ если посмотритъ на своего пацієнта, то сейчась познае его — будь-яку — хороту.

Профессоръ И. С. КОЛЛИНСЪ.

Профессоръ Коллинсъ дастъ вамъ колька пытань а уже знае, що вамъ хибитъ. Въ важнѣйшихъ случаяхъ осмотритъ хорого и скаже сейчасъ ему, чи его хороту можь вылѣчити, або нѣть. Высше 100 нездоровыхъ людей голосится у него каждого тыждня, но о много больше есть такихъ, которы не могутъ къ нему прійти лично, то лишь письменно просятъ его о помочь и о раду. А лѣчитъ такъ до него удавшихся лично, якъ и на 10[0] миль отдаленыхъ паці[єн]товъ. О его удачно[мъ] лѣченью свѣдчатъ найлу[ч]ше тіи тысячи писемъ, которыхъ онъ що-тыжд[ень] достае отъ своихъ пацієнтовъ, которы дякуютъ ему за уздоровленье.

Профессоръ КОЛЛИНСЪ вылѣчилъ много такихъ, которымъ уже жаденъ лѣкарь не могъ помочи а стояли надъ гробомъ,—онъ ихъ потѣшилъ, подалъ имъ нову силу и привернулъ имъ ихъ здоровлье.

КОМУ не можна номочи, отъ того не возме ани цента. Если къ нему удастся невылѣчительный хорый человѣкъ, тому просто скаже, щобъ даромъ свои гроши не марнѣл[ъ] на лѣки, но при томъ дастъ ему добру раду, якъ мае жити, щобъ послѣдныи дни своего житья продолжилъ.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДѢѢ,

ПОКИ передомъ не порадитеся **Професора КОЛЛИНСА.** Сколько вылѣчилъ онъ таки[хъ], которы уже были наклоненны къ гробу а инны лѣкарѣ не могли имъ помочи, лиш[ь] гроши даромъ брали. Тогда если терпите на будь-яку тяжку хороту, то удайте[ся] къ тому славному доктору, а слухайте що вамъ онъ скаже; если вылѣчилъ тысячи инны[хъ], то будьте певны, що и вамъ поможе.

ЕСЛИ терпите на яку-нибудь хроничну хороту, то не выдавайте свои гроши даромъ н[а] будь-якихъ лѣкарей, но пиште **Проф. Коллинсу,** а будьте певны, що того не пожалуете. Свою хороту опишитъ докладно, подайте свой вѣкъ, якого пола, и що васъ болитъ. **Профессоръ КОЛЛИНСЪ** съ удосконалитъ вашу хороту и дастъ вамъ отвѣтъ. Прото не откл[а]дайте, бо чѣмъ долгше, то тѣмъ горше про васъ. Огонь гаситъ пока онъ малый, ибо якъ онъ сбôльшится, то уже тяжко его угасити. Такъ то и съ хоротомъ.

ЕСЛИ уже былисьте лѣчеными другими докторами—а не вылѣчили васъ, тоне тратьте надѣѣ, но безъ ганьбы опишитъ все. **Профессоръ Коллинсъ** письма не публикуе хиба т[а]ки, которыхъ писатели на тое поволили для свидѣтельства **Профессора КОЛЛИНСА.**

Пишитъ по словенски или по русски, лишь на тую адресъ :

Prosessor E. S. COLLINS,
150 W. 34th Street, NEW YORK CITY.